

Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard

Jaarstukken 2019

Voorwoord

Beste lezer,

Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard (Bommelerwijs) biedt u hierbij met genoegen het bestuursverslag en de jaarrekening 2019 aan. Het geeft u een beeld van de ontwikkelingen die zich in het afgelopen kalenderjaar hebben voorgedaan. Bommelerwijs verzorgt het onderwijs aan de zes katholieke scholen in de Bommelerwaard. Vanuit onze gezamenlijke missie en visie werken we hard om onze ambities te verwezenlijken. Dit vanuit de overtuiging dat alle kinderen in de Bommelerwaard onderwijs van hoge kwaliteit verdienen dat verzorgd wordt in een veilige en uitdagende omgeving. Alle kinderen moeten zich optimaal kunnen ontwikkelen en we willen uit kinderen halen wat erin zit. Daar staan we voor.

Het Strategisch Beleidsplan 2017 – 2021 was ook in 2019 leidraad voor Bommelerwijs bij de activiteiten in het kader van de nadere invulling van de beleidsplannen binnen de geformuleerde domeinen.

Ook 2019 was een belangrijk jaar: de organisatie is op veel fronten in beweging, zowel op het primaire proces als op de randvoorwaardelijke zaken. Het stimuleren en faciliteren van schooloverstijgende activiteiten zoals gezamenlijke trainingen, ontwikkelingen en investeringen is een waardevolle beslissing gebleken. Het blijven versterken van de onderwijskwaliteit staat hierbij steeds centraal. De ook in 2019 begeleide implementatie van Werken Met Kwaliteitskaarten Primair Onderwijs (WMK-PO) en Mijn Schoolplan heeft niet alleen de mogelijkheden voor een interne en externe benchmark binnen bereik gebracht, maar heeft ook het zicht op kwaliteit en een gestructureerde aanpak van die kwaliteit met zich meegebracht.

In het najaar van 2019 is er een actieve werving van potentiële zij-instromers in gang gezet, waarbij er een zwaar accent is gelegd op de begeleiding van de keuze voor het vak van leerkracht. Na een strenge selectieprocedure en geschiktheidsonderzoek zal er vanaf medio 2020 een eerste tranche van drie 'eigen' zij-instromers worden opgeleid in samenwerking met de Hogeschool van Utrecht.

We zetten ook in 2020 het ingezette strategische beleid voort, maar we brengen er wel specifieke accenten in aan, want de maatschappij beweegt en het onderwijs is voortdurend in ontwikkeling. In de basis blijven we zorgen voor onderwijs van hoge kwaliteit en brengen we verbeteringen aan als het nodig is. We verantwoorden ons aan de omgeving en gaan verstandig om met de beschikbare middelen. Onze visie en speerpunten zijn herkenbaar in de afgeleide plannen van de scholen. We bieden onze scholen de ruimte om mee te bewegen met wat de directe omgeving van hen vraagt. Dat houdt in dat er ruimte moet zijn voor verschillen en veranderingen. Een school kan bewegen naar een aangepast onderwijsconcept, naar thuisnabij onderwijs voor ieder kind, of de school kan zich ontplooiën tot een volwaardige Brede School.

Voor alles wat we gaan doen geldt dat we het samen doen. We leren met elkaar leren, want we zijn één organisatie en samen staan we voor een slagvaardig Bommelerwijs.

P.A.M Ariaans
A.E. Blatter
Uitvoerend Bestuurders Bommelerwijs

Deze jaarstukken zijn vastgesteld op 16.06.2020 en zijn te vinden op de website van Bommelerwijs: www.bommelerwijs.nl

Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard

Bestuursverslag 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding	6
1.1. Doelstelling en visie	6
2. Organisatie.....	7
2.1 Inleiding	7
2.2 Bestuursmodel.....	7
2.3 Organisatiestructuur.....	8
2.4 Scholen, directie en directeurenberaad	9
2.5 Bestuur en governance	9
2.6 Operationeel overleg	10
2.7 (Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraad	11
3. Communicatie.....	12
3.1 Inleiding	12
3.2 Bestuursoverleg	12
3.3 Directieoverleg.....	12
3.4 Operationeel overleg	13
3.5 Medezeggenschapsoverleg	13
3.6 Externe samenwerking en overlegstructuren	13
4. Primair Onderwijs	16
4.1 Activiteiten.....	16
4.2 Personeel en leerlingen	16
4.3 Opbrengsten en resultaten.....	17
4.4 Klachten	18
4.5 Prestatiebox.....	18
4.6 Middelen werkdrukverlaging.....	19
5. Financieel beleid en financiële positie.....	20
5.1 Belangrijkste kenmerken gevoerd beleid	20
5.1.1 Allocatie van middelen naar schoolniveau	20
5.1.2 Personeelslasten	20
5.1.3 Gebouwenonderhoud en investeringen	20
5.1.4 Uitgangspunt financieel beleid.....	20
5.1.5 Contractactiviteiten en derde geldstromen	20
5.2 Financiële kengetallen	21
5.3 Financiële gang van zaken gedurende het verslagjaar	21
5.3.1 Resultaat en resultaatbestemming.....	24
5.4 Treasurybeleid	24
5.5 Verantwoording middelen werkdrukakkoord	24
6. Continuïteit	26

6.1 Risicoparagraaf	26
6.2 Het Corona virus in 2020 en de impact op het primaire en overige processen	30
6.3 Continuïteitsparagraaf en meerjarenbegroting	30
6.4 Prognoses ontwikkeling leerlingenaantal	34
6.5 Interne risicobeheersings- en controlesysteem	34
6.6 Verslag van het toezichthoudend bestuur 2019	35
7. Actuele en toekomstige ontwikkelingen	38
7.1 Beleidsvorming 2019 / toezichthoudend bestuur	38
7.2 Brede Scholen	38
7.3 Relevante ontwikkelingen voor de toekomst.....	39
7.3.1 Personeel en professionalisering.....	39
7.3.2. AVG	39
7.3.3. Passend Onderwijs.....	40
7.3.4 ICT en didactiek.....	41
7.3.5 Identiteit	41
7.3.6 Krimp.....	41
7.3.7 Kosten voor onderhoud van gebouwen	41
7.3.8 Onderwijsachterstanden	42

1. Inleiding

1.1. Doelstelling en visie

De doelstelling van de Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard (Bommelerwijs) en de onder haar bevoegd gezag vallende scholen is het verzorgen van eigentijds en kwalitatief hoogstaand onderwijs. De mate waarin dit bereikt kan worden is mede afhankelijk van personele, materiele en financiële condities en geldende wet- en regelgeving. Daarom wordt in dit bestuursverslag aangegeven hoe de Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard 'ervoor staat' in brede zin.

Het bestuursverslag maakt integraal onderdeel uit van het jaarverslag en speelt zeker in het licht van de horizontale verantwoording – een belangrijke rol binnen het totale jaarverslag. Het bestuur van Bommelerwijs volgt bij de inrichting van het bestuursverslag de voorschriften die zijn neergelegd in RJ 660. Dit bestuursverslag bevat daarom informatie over de volgende onderwerpen:

- organisatiestructuur
- communicatiestructuur
- personele bezetting
- huisvesting
- onderwijsprestaties
- hoofdlijnen van gevoegd beleid
- ontwikkelingen in beleidsvorming
- governance ontwikkelingen (interne beheersing en toezicht)
- afhandeling van klachten
- toelichting op de financiële positie per balansdatum
- treasurybeleid
- continuïteit

2. Organisatie

2.1 Inleiding

Het bestuur van de Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard (Bommelerwijs) faciliteert en bestuurt het katholiek primair onderwijs in de gemeente Maasdriel en de gemeente Zaltbommel. Bommelerwijs is opgericht op 26 november 1998 na een besturenfusie van zes katholieke basisscholen in de Bommelerwaard. Bommelerwijs vormt sindsdien het bevoegd gezag van:

Naam	Plaats	Brinno.
De Pollenhof	Hedel	03PX
Deken Wehmeijerschool	Velddriel	03RT
Franciscusschool	Zaltbommel	03VR
De Schakel	Ammerzoden	04XC
Mgr. Zwijsenschool	Kerkdriel	06KV
Sint Odradaschool	Alem	08MR

Bommelerwijs wil, mede vanuit de katholieke levensbeschouwing, een basis leggen voor de toekomstige ontwikkeling van de aan haar toevertrouwde kinderen. Zij wil daartoe een professionele, slagvaardige en lerende organisatie zijn die - als onderdeel van de maatschappij - op financieel gezonde wijze binnen goed werkgeverschap onderwijs op maat realiseert voor alle kinderen binnen haar scholen.

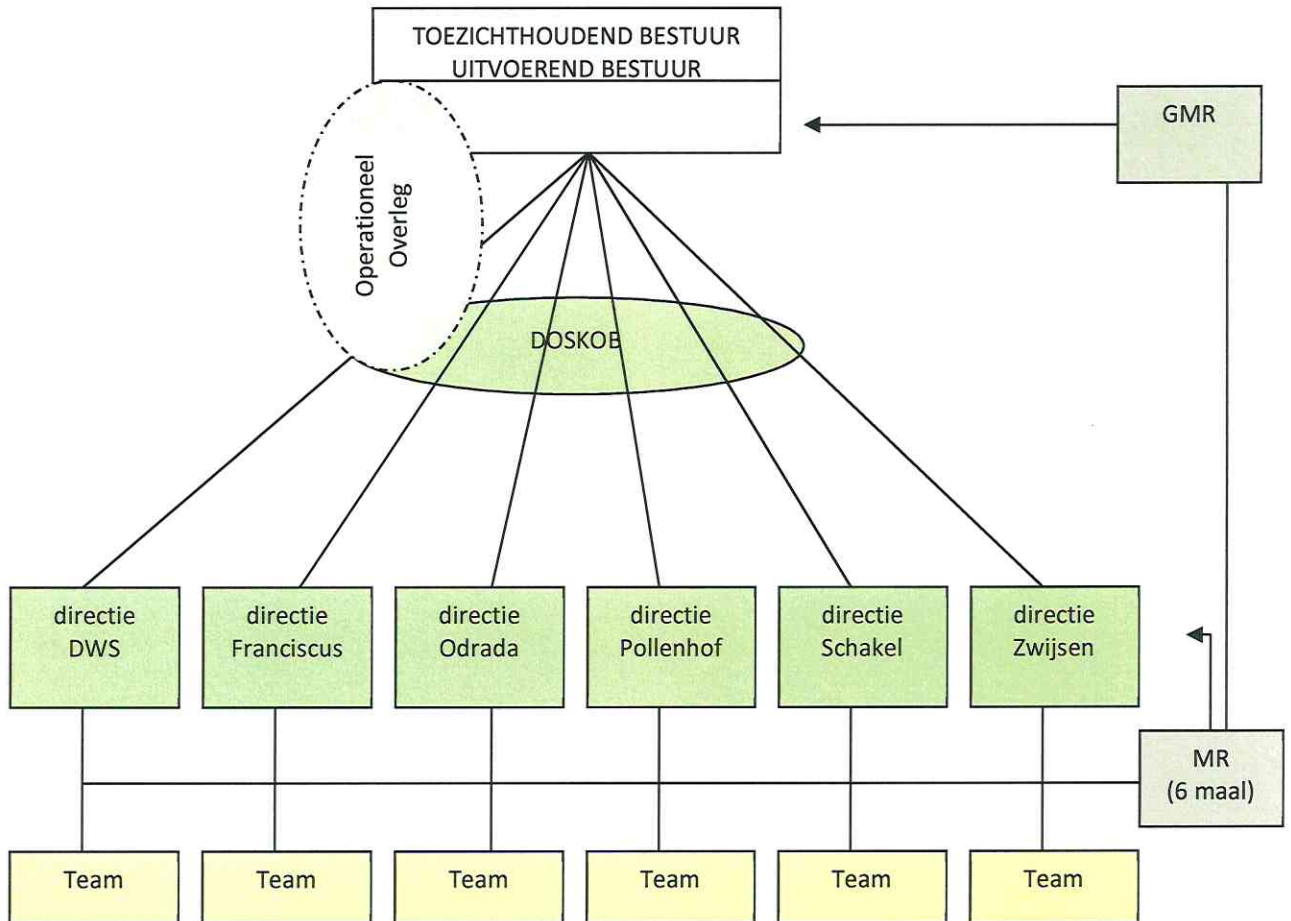
2.2 Bestuursmodel

Het bestuur van Bommelerwijs vormt als hoogste bestuursorgaan het bevoegd gezag van de bij de stichting aangesloten scholen. Binnen het bestuur is een functionele scheiding aangebracht tussen bestuur en intern toezicht, door onderscheid te maken tussen bestuurders met een toezichthoudende taak en bestuurders met een uitvoerende taak. Bommelerwijs streeft naar een professionele aansturing van de organisatie door professioneel management, waarbij het uitvoerend bestuur stuurt in een voorwaardenscheppende, beleidsvoorbereidende en beleidsvormende bestuursstijl. Het algemeen bestuur (in het vervolg toezichthoudend bestuur genoemd) houdt integraal toezicht op het beleid van het uitvoerend bestuur en op de algemene gang van zaken binnen Bommelerwijs. De individuele scholen zijn als zelfstandige eenheden binnen de organisatie vrij in de invulling van het beleid op schoolniveau binnen vooraf door het uitvoerend bestuur vastgestelde kaders en school overstijgende beleidsbesluiten.

2.3 Organisatiestructuur

De bestuursstructuur van Bommelerwijs kenmerkt zich door een intensieve samenwerking tussen de uitvoerend bestuurders en de directieleden van de scholen. Het operationeel overleg vormt een verbinding tussen het uitvoerend bestuur enerzijds en de schooldirecteuren, verenigd in het DOSKOB, anderzijds. Daarnaast zijn de uitvoerend bestuurders waar nodig ook een rechtstreeks aanspreekpunt voor de scholen.

De structuur van de organisatie kan als volgt schematisch worden weergegeven:

De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren binnen de organisatie zijn vastgelegd in verschillende wetten, de statuten van Bommelerwijs, het toezichtkader, het bestuursreglement, het managementstatuut en de diverse interne beleidsnotities.

2.4 Scholen, directie en directeurenberaad

Schoolspecifiek beleid wordt op de scholen gevormd door directie en team binnen door het (uitvoerend) bestuur vastgestelde kaders. Iedere school binnen Bommelerwijs beschikt over een eigen directeur die integraal verantwoordelijk is voor alle schoolse zaken. In 2019 werd de directie op de zes scholen binnen Bommelerwijs gevoerd door:

Schoolnaam	Naam directeur
De Pollenhof	Mevrouw M.E. (Mariëlle) Wirth-van der Grift
Deken Wehmeijerschool	De heer J.J.T.M. (John) Leijdekkers
Franciscusschool	Mevrouw M.E.N. (Mirjam) Dierick
De Schakel	De heer F.P. (Frank) van Alphen
Mgr. Zwijsenschool	De heer R.T. (Ruud) van Osch
Sint Odradaschool	Mevrouw F. (Femmieke) Jonkman-Stelstra

De directeuren van de individuele scholen vormen gezamenlijk het DOSKOB. Het DOSKOB vervult de rol van mede beleidsvoorbereider en beleidsuitvoerder ten aanzien van school overstijgende zaken. Het DOSKOB staat onder leiding van een voorzitter (een van de directeuren). In 2019 was de heer F.P. van Alphen voorzitter van het DOSKOB.

2.5 Bestuur en governance

Bommelerwijs heeft gekozen voor een one-tier bestuursmodel met toezichthoudende bestuurders en uitvoerende bestuurders. Het voorzitterschap wordt daarbij vervuld door een toezichthoudend bestuurder.

Het uitvoerend bestuur vertegenwoordigt de stichting en treedt zowel intern als extern op als (gedelegeerd) bestuurder, bepaalt de algemene beleidskaders, neemt formeel de besluiten en mandateert uitvoerende werkzaamheden aan leden van het operationeel overleg en/of leden van het DOSKOB. Het toezichthoudend bestuur houdt integraal toezicht op het beleid van het uitvoerend bestuur en op de algemene gang van zaken binnen Bommelerwijs, staat het uitvoerend bestuur met advies terzijde en neemt die besluiten die statutair aan het toezichthoudend bestuur zijn toegewezen.

Het toezichthoudend bestuur en het uitvoerend bestuur handelen daarbij in overeenstemming met de principes van de Code Goed Bestuur en de afspraken die zijn vastgelegd in het Bestuursreglement en het Toezichtkader. Het toezichthoudend bestuur ziet toe op naleving door het bestuur van alle wettelijke bepalingen, de rechtmatige verwerving en doelmatige bestemming van de middelen. Tevens benoemt het toezichthoudend bestuur jaarlijks de accountant. Het toezichthoudend bestuur en het uitvoerend bestuur evalueren jaarlijks ieder hun eigen functioneren alsmede de onderlinge verhouding.

Tussen iedere individuele school en het uitvoerend bestuur bestaat een rechtstreekse lijn. Het uitvoerend bestuur pleegt regelmatig overleg met de directeur om de lopende zaken binnen de school te bespreken en deze te toetsen aan de door het bestuur vastgestelde kaders. Het uitvoerend bestuur vormt het eerste aanspreekpunt voor de directeur en de overige geledingen van de betreffende school. Tenminste eenmaal per jaar neemt een uitvoerend bestuurder deel aan een MR-vergadering op elke school en verstrekt op verzoek toelichtingen en antwoorden tijdens de GMR-vergaderingen.

Het bestuur van Bommelerwijs bestond in 2019 uit de volgende leden:

Naam	Functie
De heer P.A.M. (Paul) Ariaans	uitvoerend bestuurder
De heer A.E. (Rob) Blatter	uitvoerend bestuurder
Mevrouw A.M. (Anne) van den Berg-Mans	toezichhoudend bestuurder/vice voorzitter
De heer W.J.A.M. (Willem) Klavers	toezichhoudend bestuurder/voorzitter
Mevrouw E.H. (Lisa) Schouten	toezichhoudend bestuurder
De heer L.H.J. (Leon) Verlouw	toezichhoudend bestuurder
De heer C.J.A. (Kees) van Velthoven	toezichhoudend bestuurder

Uitvoerend bestuurders worden in principe conform de CAO PO regulier benoemd. Op dit moment geldt voor beide uitvoerend bestuurders een overgangsregeling in verband met hun benoeming in het verleden op basis van een overeenkomst van opdracht.

Toezichhoudend bestuurders hebben zitting voor een periode van vier jaar en zijn ten hoogste tweemaal achtereenvolgens herbenoembaar. In het belang van een gezonde continuïteit van de stichting is in 2017 in het nieuwe rooster van aftreden een geleidelijke vervanging van toezichhoudend bestuurders voorzien, waarbij er gebruik is gemaakt van de optie om een benoeming met 1, 2 of 3 jaar te verlengen.

Het bestuur wordt bij beleidsvorming, beleidsuitvoering en beleidstoetsing vanuit het bestuurskantoor ondersteund door een bestuursondersteuner. In 2019 werd deze functie vervuld door mevrouw I. (Ina) Joppe-de Lange.

2.6 Operationeel overleg

Om de slagvaardigheid van de gehele organisatie te vergroten en de lijnen kort te houden wordt operationeel overleg gevoerd. Het operationeel overleg bestaat uit vier leden. De leden van het operationeel overleg zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de planning en controle van alle processen die te maken hebben met de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden. De leden van het operationeel overleg vormen voor bestuurszaken en stichtingsmanagement het eerste aanspreekpunt voor de interne organisatie en voor de buitenwereld.

Het operationeel overleg van Bommelerwijs bestond in 2019 uit de volgende vier leden:

Naam	Functie
De heer A.E. (Rob) Blatter	uitvoerend bestuurder
De heer P.A.M. (Paul) Ariaans	uitvoerend bestuurder
De heer F.P. (Frank) van Alphen	voorzitter DOSKOB
Mevrouw I. (Ina) Joppe-de Lange	bestuursondersteuner

2.7 (Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraad

In het belang van het goed functioneren van de scholen is aan elke school een medezeggenschapsraad verbonden. De medezeggenschapsraad van een school bestaat uit leden die uit en door het personeel worden gekozen en leden die uit en door de ouders worden gekozen. De medezeggenschapsraad is gesprekspartner van de schooldirectie voor schoolse aangelegenheden.

Ten aanzien van onderwerpen die van gemeenschappelijk belang zijn voor alle scholen binnen Bommelerwijs of voor een meerderheid van die scholen vormt de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad de gesprekspartner van het uitvoerend bestuur. In deze gemeenschappelijke medezeggenschapsraad is elke individuele medezeggenschapsraad vertegenwoordigd.

Gedurende het jaar 2019 maakten de volgende personeelsleden en ouders deel uit van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad:

Naam	Functie
Mevrouw J. (Yetta) van den Oord-Terlouw	leerkracht De Pollenhof
Mevrouw C. (Conny) Piels-Geerts	leerkracht Deken Wehmeijerschool, secretaris GMR
De heer C. (Cees) van Deursen	leerkracht Franciscusschool (tot 1.8.2019)
Mevrouw D. (Diana) v.d. Kolk	leerkracht Franciscusschool (vanaf 1.8.2019)
Mevrouw N. (Nicole) van Raaij	leerkracht De Schakel voorzitter GMR (vanaf 1.4.2019)
De heer T. (Theo) van Straten	leerkracht Mgr. Zwijsenschool
Mevrouw J. (Jacqueline) Piels	leerkracht Sint Odradaschool
De heer A. (Arjan) van Geffen	ouder De Pollenhof
Mevrouw R. (Ryenne) van Kessel	ouder Deken Wehmeijerschool
Mevrouw N. (Naomi) Mast	ouder Franciscusschool (tot 1.8.2019)
Vacature	ouder Franciscusschool (vanaf 1.8.2019)
Mevrouw K. (Kim) Abugewa	ouder De Schakel (tot 1.8.2019)
Mevrouw P. (Patricia) de Cocq	ouder De Schakel (vanaf 1.8.2019)
De heer R. (Roeland) Reek	ouder Mgr. Zwijsenschool
De heer J. (Jeroen) van Heel	ouder Sint Odradaschool (tot 1.3.2019)
Mevrouw H. (Helmine) van Boxtel	ouder Sint Odradaschool (vanaf 1.3.2019)

3. Communicatie

3.1 Inleiding

Het bestuur van Bommelerwijs hecht aan een open interne communicatiestructuur met korte lijnen. Dit betekent dat uitvoerend bestuurders, directeuren en/of leden van het operationeel overleg deelnemen aan een aantal interne overlegstructuren.

De bij Bommelerwijs aangesloten scholen nemen als onderdeel van de maatschappij elk hun eigen plaats in binnen de gemeenschap. Daarom participeren directeuren, uitvoerend bestuurders en leden van het operationeel overleg ook in verschillende externe netwerken en overlegstructuren.

In het hiernavolgende wordt eerst ingegaan op de interne communicatievormen. Daarna wordt in onderdeel 3.6 aandacht besteed aan de verschillende externe overlegstructuren waarin door of namens Bommelerwijs wordt geparticipeerd.

3.2 Bestuursoverleg

Sinds 1 augustus 2011 bestaat een scheiding tussen uitvoerend bestuur en toezichthoudend bestuur. Tijdens de vergadering van het uitvoerend bestuur wordt beleid vastgesteld en worden besluiten genomen over onderwerpen op het gebied van personeel, financiën en huisvesting (in brede zin).

Deze vergaderingen vonden in 2019 plaats op 24 januari, 6 februari, 20 maart, 10 april, 8 mei, 28 mei, 3 september, 25 september, 24 oktober, 13 november en 4 december.

Op 14 juni 2019 heeft het uitvoerend bestuur samen met de leden van het DOSKOB het functioneren van de organisatie geëvalueerd.

Het uitvoerend en toezichthoudend bestuur van Bommelerwijs komen gedurende het schooljaar plenair bijeen in een gezamenlijke bestuursvergadering. Tijdens deze vergadering worden alle scholen, de stand van zaken van beleidsontwikkeling en de verantwoording besproken. Tevens neemt het toezichthoudend bestuur in deze vergadering de besluiten die op grond van het toezichtkader zijn voorbehouden aan het toezichthoudend bestuur.

De gezamenlijke vergaderingen van het uitvoerend en toezichthoudend bestuur vonden in 2019 plaats op 12 februari, 16 april, 21 mei, 18 juni, 22 oktober, 26 november en 17 december.

Van iedere bestuursvergadering is een verslag opgesteld, dat na goedkeuring door het bestuur is vastgesteld.

Het uitvoerend bestuur heeft alle scholen bezocht in het kader van reguliere schoolbezoeken. Daarnaast heeft overleg plaatsgevonden tussen het uitvoerend bestuur, de schooldirectie, de MR en het team, zo vaak als het uitvoerend bestuur en/of de betreffende geleding dat wenste.

3.3 Directieoverleg

De directeuren voeren onderling overleg in het directeurenberaad (DOSKOB). Tijdens dit overleg worden lopende zaken besproken en vindt afstemming van standpunten over beleidsmatige en financiële zaken plaats. Van elke bijeenkomst is een verslag opgesteld, dat na goedkeuring door het directeurenberaad is vastgesteld.

In 2019 heeft het directeurenberaad plaatsgevonden op 10 januari, 21 februari, 11 april, 16 mei, 13 juni, 17 september, 8 oktober en 19 december.

3.4 Operationeel overleg

Het uitvoerend bestuur, de voorzitter van het DOSKOB en de bestuursondersteuner komen in beginsel driewekelijks bijeen in een operationeel overleg. Het operationeel overleg zorgt voor (de voorbereiding van) beleidsontwikkeling en de voorbereiding van bestuursbesluiten voor de gehele organisatie.

3.5 Medezeggenschapsoverleg

Op schoolniveau vindt op grond van de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS) overleg plaats tussen de schooldirectie en de lokale medezeggenschapsraad. Wanneer echter sprake is van bovenschoolse zaken worden deze behandeld door de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, waarin elke school is vertegenwoordigd door een personeelslid en een ouder.

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) komt gedurende het schooljaar tenminste zesmaal bijeen. In 2019 hebben deze vergaderingen plaatsgevonden op 24 januari, 25 maart, 21 mei, 26 september en 26 november.

Tijdens haar vergaderingen heeft de GMR onder andere de aan haar voorgelegde concepten van beleidsnotities besproken en van instemming voorzien. Daarnaast heeft de GMR een aantal onderwerpen rond actuele ontwikkelingen behandeld en haar visie aan het bestuur meegedeeld.

Voorafgaand aan elke vergadering van de GMR vindt er een overleg plaats met een vertegenwoordiging van de GMR en het uitvoerend bestuur. Indien de GMR-onderwerpen heeft waarbij zij graag de inbreng heeft van een van de leden van het uitvoerend bestuur dan wordt het betreffende bestuurslid uitgenodigd voor (een deel van) de GMR-vergadering. Twee keer per jaar vindt er, voorafgaand aan een reguliere GMR-vergadering, een overleg plaats van de GMR met de leden van het toezichthoudend bestuur. De data in 2019 waren 21 mei en 26 november.

3.6 Externe samenwerking en overlegstructuren

Bommelerwijs participeert in verschillende overlegstructuren. In 2019 is onder andere deelgenomen aan overleg met de volgende instanties:

- *Samenwerkingsverband De Meierij PO*
Alle onder het bevoegd gezag van Bommelerwijs vallende scholen zijn aangesloten bij het Samenwerkingsverband De Meierij PO (SWV). Een lid van het uitvoerend bestuur neemt deel aan de bestuursbijeenkomsten van het SWV en aan de regiegroep van de afdeling Noord van het SWV.
- *Directie Overleg Maasdriel*
Drie keer per jaar vergaderen alle directeuren van de elf basisscholen uit de gemeente Maasdriel over zowel praktische als beleidsmatige keuzen die gemeentebreed gemaakt moeten en kunnen worden. De gemeente laat zich in dat overleg vertegenwoordigen door de ambtenaar onderwijs/leerplicht en de ambtenaar welzijn/onderwijs.
- *Gemeente Maasdriel en Gemeente Zaltbommel*
Zowel de gemeente Maasdriel als de gemeente Zaltbommel voert periodiek overleg met vertegenwoordigers van het basisonderwijs over onderwerpen uit de lokale

onderwijsagenda. Vanaf 2019 vindt het bestuurlijk overleg voor beide gemeentes in een gezamenlijke bijeenkomst plaats. In dit Breed Bestuurlijk Overleg participeert een uitvoerend bestuurder. Indien de agenda daartoe aanleiding geeft wordt dit BBO tevens bijgewoond door een directeur.

- *Peuterspeelzalen Maasdriel en Zaltbommel*

De invoering van de Wet Harmonisatie Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk per 1 januari 2018 heeft ertoe geleid dat de peuterspeelzaal in de Franciscusschool te Zaltbommel is overgedragen aan de kinderopvangorganisatie Kanteel. In Maasdriel werden de peuterspeelzalen in 2019 gerund door de Stichting Peuterspeelzalen Maasdriel. Vanaf 1 januari 2020 worden de peuterspeelzalen van de SPM overgedragen aan de kinderopvangorganisatie 't Veldmuisje.

Op initiatief van de gemeente Maasdriel is er een nauwere samenwerking in gang gezet tussen de bij de VVE betrokken partijen in die gemeente. Door een aantal personele wisselingen binnen het gemeentelijk apparaat is dit proces pas in de loop van 2019 op gang gekomen. Het beleid t.a.v. de kinderopvang wordt medio 2020 in de gemeente Maasdriel verwacht.

- *Inspectie van het Onderwijs*

In het jaar 2019 zijn er geen onderzoeken vanuit het vernieuwde onderzoekskader door de Inspectie van het Onderwijs uitgevoerd bij (de scholen van) Bommelerwijs. Het onderzoek in het najaar van 2016 liep vooruit op het vernieuwde onderzoekskader 2017. In dit kader wordt geregeld dat elk bestuur van scholen in Nederland minstens één keer in de vier jaar wordt onderzocht door de onderwijsinspectie.

Tijdens dit onderzoek is onderzocht of het bestuur zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en of Bommelerwijs over voldoende geld beschikt om goed onderwijs te verzorgen. Daarbij zijn er gesprekken gevoerd met het bestuur, met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, de toezichthouder en directeuren. Verder heeft de inspectie bij twee scholen, De Schakel en de Sint Odraschool verificatieonderzoeken uitgevoerd. Op basis van het onderzoek heeft de inspectie haar vertrouwen in het bestuur uitgesproken. Dat betekent dat ze Bommelerwijs opnemen in de reguliere planning. De aanbevelingen en opmerkingen in het inspectierapport zijn meegenomen in de totstandkoming van het Strategisch Beleidsplan 2018-2021 in het voorjaar van 2017.

Op 18 april 2019 is er door de inspectie een themaonderzoek gedaan op de Pollenhof rondom Extra Ondersteuning en op 3 oktober een themaonderzoek op De Schakel rondom Schoolverschillen. Op beide scholen beoordeelde de inspectie zijn bevindingen positief.

- *PO Raad*

Bommelerwijs is lid van de PO Raad, die Bommelerwijs gevraagd en ongevraagd van advies voorziet met betrekking tot CAO gerelateerde onderwerpen.

- *Verus*
Leden van het uitvoerend bestuur en van het operationeel overleg nemen regelmatig deel aan door Verus georganiseerde netwerkbijeenkomsten en congressen. Tijdens deze bijeenkomsten worden beleidsmatige en beheersmatige onderwerpen besproken.
- *IJK (voorheen Driessen HRM)*
Met IJK is een jaarlijks te herzien contract afgesloten voor wat betreft de personele administratie. De financiële administratie wordt in eigen beheer gedaan.
- *Overleg voortgezet onderwijs (POVO)*
Het primair onderwijs in de gemeente Maasdriel is vertegenwoordigd in een overleg, waarin zowel beleidsmatig als op individueel leerling niveau de toelating van basisschoolleerlingen in de verschillende vormen van voortgezet onderwijs in Den Bosch wordt getoetst. Een van de directeuren neemt namens Bommelerwijs deel aan dit overleg.
- *Opleidingsscholen*
Er vindt regelmatig overleg plaats met de Fontys Hogeschool en het Koning Willem 1 College in Den Bosch omtrent de stagiaires die op onze scholen geplaatst zijn/worden.
In het najaar van 2019 zijn er besprekingen met de Hogeschool van Utrecht (HU) over een samenwerking bij de eigen opleiding van zij-instromers van Bommelerwijs. De geschiktheidsonderzoeken en contracten zijn in het voorjaar van 2020 gerealiseerd.

4. Primair Onderwijs

4.1 Activiteiten

De zes basisscholen die onder het bevoegd gezag van Bommelerwijs vallen verzorgen primair onderwijs aan 4- tot 12-jarigen in de gemeenten Maasdriel en Zaltbommel.

De missie van Bommelerwijs is als volgt omschreven:

“Bommelerwijs wil vanuit de katholieke identiteit een basis leggen voor de toekomstige ontwikkeling van de aan haar toevertrouwde kinderen. Bommelerwijs wil daartoe een professionele, slagvaardige en lerende organisatie zijn, onderdeel van de maatschappij, financieel verantwoord, met actief werkgeverschap, resulterend in goed onderwijs voor alle kinderen binnen haar scholen.”

Centraal in de missie van Bommelerwijs staat het onderwijs aan het kind: het bestuur van Bommelerwijs wil alle kinderen binnen haar scholen goed onderwijs bieden. Voor het realiseren hiervan is het noodzakelijk dat er sprake is van:

- een professioneel aangestuurde organisatie
- goed opgeleid en vakbekwaam onderwijskundig en onderwijsondersteunend personeel
- kwalitatief goed onderwijs in een veilig pedagogisch klimaat
- een financieel en materieel gezonde leeromgeving
- maatschappelijke betrokkenheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid

De missie en visie worden op de individuele scholen uitgedragen via verschillende hedendaagse onderwijsconcepten, passend bij die school. Voor alle scholen zijn schoolplannen opgesteld voor de periode 2019 tot en met 2023 waarin de missie en visie van de organisatie concreet zijn uitgewerkt.

De onderwijsconcepten per school in 2019 zijn:

School	Onderwijsconcept
De Pollenhof	adaptieve school
Deken Wehmeijerschool	leerstofjaarklassen
Franciscusschool	ontwikkelingsgericht onderwijs
De Schakel	leerstofjaarklassen, zelfstandig werken
Mgr. Zwijssenschool	leerstofjaarklassen, zelfstandig werken (GIP model)
Sint Odradaschool	leerstofjaarklassen

4.2 Personeel en leerlingen

In 2019 hebben gemiddeld 134 leerkrachten en onderwijsassistenten onderwijs verzorgd aan ruim 1.500 leerlingen. Daarnaast hebben 26 personen zich beziggehouden met de uitvoering van directietaken, administratieve ondersteuning, schoonmaakwerkzaamheden, conciërgetaken en gebouwenbeheer op de verschillende scholen.

In de loop van het jaar is een aantal vacatures ontstaan en ingevuld. Voor kortdurende en langdurende vervanging maken de scholen van Bommelerwijs onder andere gebruik van de invalpool OMC-073.

De ontwikkeling van het leerlingenaantal:

2015	2016	2017	2018	2019
1.619	1.564	1.519	1.572	1.571

*peildatum 1.10

De prognose voor 1 oktober 2019 was vorig jaar: totaal 1.573 leerlingen.
Werkelijke aantal op die datum: totaal 1.571 leerlingen. De realisatie is dus in totaal nagenoeg gelijk aan de prognose van vorig jaar. Voor de komende jaren wordt een verdere stijging van het aantal leerlingen voorzien van zo'n 20 leerlingen per jaar.
Waar vorig jaar nog met enige voorzichtigheid werd geconcludeerd dat na de forse stijging van dat jaar het dieptepunt in aantal leerlingen mogelijk bereikt was, kunnen we op basis van de huidige verwachtingen stellen de vooruitzichten van een gestage groei de komende jaren realistisch te noemen zijn.

*Beleid ten aanzien van ontslag en uitkeringen na ontslag

In het kader van het gevoerde kwaliteitsbeleid in de afgelopen jaren, waarin er tot 2021/2022 een krimp van het aantal leerlingen was voorzien, heeft het bestuur van Bommelerwijs als uitgangspunt gekozen om geen personeel te ontslaan. Dit beleid heeft als positieve opbrengst dat we nu, bij een weer stijgend aantal leerlingen, niet direct geconfronteerd worden met een dreigend tekort aan leerkrachten.

Bommelerwijs voert een actief beleid ten aanzien van een goed werkgeverschap, waarbij de werknemers kunnen werken in een prettige, goed gefaciliteerde omgeving met aandacht voor de individuele omstandigheden waarbinnen gewerkt moet worden.

Bij ziekte wordt een adequaat re-integratie traject gevolgd met daarin een persoonlijke interesse voor de voortgang van de verbetering van de werknemer.

Als een ontslag ten gevolge van ziekte en/of disfunctioneren onvermijdelijk blijkt, dan wordt een zo efficiënt mogelijke procedure gevolgd, waarbij het accent ligt op een passende afhandeling voor de werknemer binnen de grenzen van de wettelijke regelingen. De werknemer krijgt altijd het advies om een eigen raadsman in te schakelen, waarvan de kosten door Bommelerwijs worden gedragen. Ook Bommelerwijs laat zich bij deze procedures bijstaan door een vaste jurist.

In al deze gevallen worden alle vereiste gegevens voor de instroomtoets bij het Participatiefonds aangeleverd. Dat heeft tot op heden ertoe geleid dat alle uitkeringen door het Participatiefonds zijn overgenomen.

4.3 Opbrengsten en resultaten

Op alle scholen van Bommelerwijs worden de resultaten van leerlingen gevolgd door middel van methode gebonden toetsen en methode onafhankelijke testen. De verwerking van deze gegevens vindt plaats door middel van het leerlingvolgsysteem Esis. Alle scholen kiezen ervoor om periodiek de resultaten aan de ouders te rapporteren.

In groep 8 ontvangen alle leerlingen van de school een advies met betrekking tot het vervolgonderwijs. Bij de leerlingen van groep 8 wordt tevens de Eindtoets Basisonderwijs afgenomen. Deze toets bestaat uit meerkeuzevragen op het gebied van taal, rekenen, wiskunde, studievoordigheden en wereldoriëntatie. De toets wordt gespreid over drie ochtenden afgenomen. Het onderdeel wereldoriëntatie is een optioneel onderdeel.

Het schooladvies is leidend. Met de uitslagen van de Eindtoets wordt het schooladvies gecompliceerd. Cito berekent de scores per leerling en vermeldt deze in een individueel rapport per leerling.

Overzicht van deelname en uitslagen Citotoets 2019:

School	aantal deelnemers	schoolscore	score LG
De Pollenhof	23 van 23	537,7	535,7
De Schakel	28 van 28	536,7	535,7
Mgr. Zwijsenschool	74 van 74	538,6	535,7
Sint Odradaschool	6 van 6	539,7	535,7

Twee scholen, t.w. Deken Wehmeijerschool en Franciscusschool hebben in 2019 de eindtoets Route 8 gebruikt.

Deken Wehmeijerschool	11 van 11	196,9	204
Franciscusschool	59 van 59	208,3	204

Let op:

Verschillen in de gemiddelde resultaten worden slechts voor een deel bepaald door verschillen in de onderwijskwaliteit. Verschillen in leerling populatie en verschillen in schoolgrootte zijn eveneens van grote invloed op de opbrengst van het onderwijs. De gemiddelde score van een school moet dus kritisch en genuanceerd worden bekeken.

4.4 Klachten

In 2019 zijn er geen formele klachtenprocedures geweest. Incidentele problemen zijn tijdig gesignaleerd en naar tevredenheid van alle partijen afgehandeld.

4.5 Prestatiebox

In het kader van talentontwikkeling door uitdagend onderwijs hebben de scholen ook in 2019 gebruik gemaakt van het cultuuraanbod van BISK, waarbij leerlingen voorstellingen en tentoonstellingen bezoeken. Verder zijn de meeste scholen bezig geweest met de continuering van het techniekonderwijs onder begeleiding van een externe techniekcoach. De hieraan gekoppelde uitgaven zijn op diverse posten bij de scholen verantwoord. In het kader van opbrengstgericht werken binnen doorgaande ontwikkelijnen:

1. is het gebruik van Esis verder geoptimaliseerd
2. is er een stichtingsbrede ICT training gefaciliteerd
3. zijn er gerichte studiedagen georganiseerd

Bommelerwijs heeft in 2019 met de gemeente Maasdriel en de verschillende partijen verder vormgegeven aan de invulling en uitvoering van het VVE convenant voor de verbetering van een doorgaande ontwikkellijn voor de 0 tot 6 jarige kinderen. De scholen zijn hierbij actief betrokken.

Binnen Bommelerwijs wordt voortdurend gewerkt aan professionalisering en duurzame onderwijsverbetering. Directies en bestuur hebben in 2019 met de verdere begeleide invoering van WMK-PO en MijnSchoolplan stappen gezet in de monitoring van de kwaliteit en het beleid op de individuele scholen.

4.6 Middelen werkdrukverlaging

Binnen elke school van Bommelerwijs is het team betrokken bij de plannen om de beschikbare middelen uit het werkdrukakkoord zo efficiënt mogelijk in te zetten. Dat heeft geleid tot diverse scenario's met het benoemen van onderwijsassistenten, de uitbreiding met een extra groep en de aanschaf van ondersteunende (ICT) leermiddelen.

In het voorjaar van 2019 heeft elk team de werkdrukverlaging geëvalueerd en zijn er voor het schooljaar 2019-2020 enkele wijzigingen aangebracht in de wijze waarop de middelen voor dat schooljaar zo goed mogelijk kunnen worden aangewend.

5. Financieel beleid en financiële positie

5.1 Belangrijkste kenmerken gevoerd beleid

5.1.1 Allocatie van middelen naar schoolniveau

Bij Bommelerwijs wordt de bekostiging per school gevolgd. Jaarlijks wordt er in overleg met elke directeur een begroting voor de eigen school opgesteld met als basis de hoogte van de bekostiging voor de school. Er vindt ook een monitoring van de uitgaven per school gedurende het jaar plaats en elke school krijgt de jaarrekening op schoolniveau.

Op de bekostiging wordt een bedrag in mindering gebracht voor de bekostiging van een aantal zaken op bovenschools niveau, zoals de bovenschoolse personeelslasten en de bovenschools ingezette expertise van medewerkers (bijv. hoogbegaafdheid, ICT en coördinatie werving en opleiding). De verdeling van die kosten over de scholen vindt plaats naar rato van het aantal leerlingen.

5.1.2 Personeelslasten

Zowel bij de begrotingssystematiek als in de jaarrekening worden de personeelslasten op bestuursniveau verdeeld over de diverse scholen.

De personele lasten zijn toegedeeld op basis van de bestuursformatieoverzichten van het schooljaar 2018-2019 / 2019-2020. Hierdoor is een duidelijk verband ontstaan tussen de formatieoverzichten en de cijfers in de jaarrekening cq. begroting

5.1.3 Gebouwenonderhoud en investeringen

Voor alle scholen is de staat van de gebouwen en de daaraan gerelateerde investerings- en onderhoudsbehoefte vastgelegd in een meerjaren onderhoudsplanning (MOP). Voor meubilair, ICT en leermiddelen wordt een overzicht van de toekomstige investeringen vastgelegd in een meerjaren investeringsplanning (MIP). Op deze wijze worden de ontwikkelingen met financiële consequenties gepland en gevolgd.

Vanuit de meerjaren exploitatiebegroting en de investerings- en onderhoudsplanningen wordt de meerjaren balans samengesteld. Hieruit kan de ontwikkeling van het eigen vermogen en de liquiditeitspositie gevolgd worden.

5.1.4 Uitgangspunt financieel beleid

Uitgangspunt voor het financieel beleid is het enerzijds beschikken over voldoende vermogen en een gezonde liquiditeitspositie en anderzijds tenminste de jaarlijks beschikbare middelen volledig in te zetten ten behoeve van onderwijs, personeel en facilitaire zaken.

5.1.5 Contractactiviteiten en derde geldstromen

Hieronder worden bij Bommelerwijs verstaan:

- Opbrengst detacheringen

Sinds eind 2015 werd een drietal personeelsleden gedetacheerd naar SWV PO De Meerij. Deze detachering alsmede de bijbehorende overeenkomsten zijn per 1 augustus 2018 beëindigd. Per diezelfde datum zijn de betreffende personeelsleden in dienst getreden bij het samenwerkingsverband.

- Opbrengst verhuur

In 2019 hebben hier geen wijzigingen plaatsgevonden. Dit betreft hoofdzakelijk de huurovereenkomst met Kanteel Kinderopvang in Zaltbommel en diverse incidentele gebruikers van schoolruimtes op de overige scholen.

- Ouderbijdragen

De (vrijwillige) ouderbijdragen, ontvangen door Bommelerwijs, blijven beperkt tot de bijdrage aan het eindkamp op twee scholen en het schoolzwemmen op een school. Deze situatie is in 2019 niet gewijzigd.

5.2 Financiële kengetallen

Financiële kengetallen	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Streefwaar.
Kapitalisatiefactor: (totaal vermogen +/- gebouwen) / totale baten	52,9%	54,0%	51,8%	50,2%	48,3%	46,8%	45,7%	< 35%
Solvabiliteit: eigen vermogen / balanstotaal	70,3%	71,1%	71,8%	70,6%	70,0%	69,7%	69,3%	> 35%
Weerstandsvermogen: eigen vermogen / totale jaarlasten	44,4%	46,8%	41,5%	39,9%	38,2%	37,0%	35,8%	10-15%
Rentabiliteit EV: netto resultaat / eigen vermogen	0,0%	9,3%	-6,0%	-4,6%	-3,2%	-1,9%	-2,4%	0%
Rentabiliteit: netto resultaat / totale baten	0,0%	4,2%	-2,6%	-1,9%	-1,3%	-0,7%	-0,9%	0%
Liquiditeit: vlottende activa / kortlopende schulden	3,95	4,14	4,29	3,99	3,93	3,93	3,90	> 1%

De financiële positie van Bommelerwijs is gezond te noemen. Zoals blijkt uit bovenstaande tabel liggen zowel de kapitalisatiefactor, solvabiliteit en weerstandsvermogen ruim boven de genoemde streefwaarden.

Voor de komende jaren wordt er naar gestreefd de sterke financiële positie, de ruimte die het eigen vermogen en de liquiditeitspositie hierin bieden, beleidsmatig in te zetten ter versterking van de positie van Bommelerwijs als professionele onderwijsorganisatie.

5.3 Financiële gang van zaken gedurende het verslagjaar

Er was voor 2019 een begroting opgesteld met een tekort van € 165.630. De realisatie kwam aanzienlijk beter uit op een resultaat van € 412.184.

BATEN:	<u>realisatie</u>	<u>begroting</u>	<u>verschil</u>
Rijksbijdragen	9.566.402	8.795.315	771.087
Overige overheidsbijdragen	49.730	37.350	12.380
Overige baten	265.099	246.604	18.495
	<u>9.881.231</u>	<u>9.079.269</u>	<u>801.962</u>
Financiële b/l	2.558	400	2.158
Totaal baten	9.883.789	9.079.669	804.120
LASTEN:			
Personeelslasten	7.732.471	7.540.905	191.566
Afschrijvingen	235.357	217.889	17.468
Huisvestingslasten	692.821	718.622	-25.801
Overige lasten	810.956	767.883	43.073
Totaal lasten	9.471.605	9.245.299	226.306
Resultaat	412.184	-165.630	577.814

De belangrijkste afwijkingen in het jaar 2019 betroffen:

	<u>hoger dan begroot</u>	<u>lager dan begroot</u>
<u>Rijksbijdragen</u>		
-personele bekostiging - indexaties 2018-2019	182.000	
-P&A-beleid (aanpassing werkdrukakkoord)	74.000	
-groebekostiging - niet begroot	211.000	
-overige rijksbijdragen OCW - diversen/studiebeursen	46.000	
-overige rijksbijdragen OCW - aanvullende bekostiging	156.000	
-samenwerkingsverband PO de Meierij	103.000	
<u>Overige overheidsbijdragen - PM</u>	9.000	
<u>Overige baten - PM</u>	21.000	
<u>Personeelslasten</u>		
-lonen en salarissen - m.n. ziektevervangings en extra inzet werkdrukmiddelen	-192.000	
-overige personele lasten		
voorziening langdurig zieken - vrijval	70.000	
scholing en cursus	-33.000	
ambulante begeleiding	-19.000	
overige	-18.000	
<u>Afschrijvingen - PM</u>	-17.000	
<u>Huisvestingslasten</u>		
-onderhoud	-7.000	
-energie en water		27.000
-overig		5.000
<u>Overige lasten</u>		
-administratie- en beheerlasten		
advieskosten - juridisch/nieuw mop	-22.000	
-inventaris, apparatuur en leermiddelen		
leermiddelen incl licenties	-27.000	
-overige lasten		9.000
totaal	578.000	41.000

De grote afwijking tussen begroting en realisatie in 2019 is te verklaren uit een tweetal oorzaken. Enerzijds zijn er de hogere baten, zoals de groebekostiging en ontvangsten samenwerkingsverband, welke niet of te laag begroot zijn. Anderzijds zijn er in 2019 baten ontvangen, zoals de indexering van de personele bekostiging en de bijzondere aanvullende bekostiging eind 2019. Een belangrijk deel van deze ontvangsten zijn meegenomen bij het afsluiten van de nieuwe CAO-PO 2019-2020. De financiële invulling van de CAO heeft plaatsgevonden vanaf 1 januari 2020. Op grond van de geldende verslaggevingsregels dienen de ontvangen gelden uit indexaties en aanvullende bekostiging in het resultaat van 2019

meegenomen te worden en de financiële invulling van de CAO, indexatie van 4,5% en eenmalige uitkeringen in het resultaat van 2020.

5.3.1 Resultaat en resultaatbestemming

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben. Van het voordelige resultaat van € 412.184 wordt € 162.184 toegevoegd aan de algemene reserve en € 250.000 aan een bestemmingsreserve.

5.4 Treasurybeleid

Op grond van het Treasuryinstituut is het uitvoerend bestuur verantwoordelijk voor het voeren van treasurybeleid, waaronder het beschrijven van voorgenomen treasury-activiteiten in een Treasuryplan. Jaarlijks stelt het uitvoerend bestuur van Bommelerwijs de begroting voor het komende jaar op, die op grond van de statuten wordt vastgesteld door het toezichthoudend bestuur. Daarmee wordt tevens het Treasuryplan voor het komende jaar definitief.

Het uitvoerend bestuur voert tezamen met de directies van scholen het Treasuryplan uit. Niet in het plan opgenomen treasuryactiviteiten vinden eerst plaats na goedkeuring door het uitvoerend bestuur van Bommelerwijs. Jaarlijks wordt door middel van een treasuryverslag verantwoording afgelegd over het uitgevoerde Treasuryplan.

In het Treasurystatuut van Bommelerwijs is het beleid ter zake van beleggen en belenen verwoord. De volgende aspecten komen in het statuut naar voren:

- de primaire doelstelling van Bommelerwijs is het werkzaam zijn op het gebied van het basisonderwijs: het financieren en beleggen is ondergeschikt en daarom dienend aan deze primaire doelstelling;
- in het Treasurystatuut zijn de beleidskaders ten aanzien van de treasuryfunctie aangegeven en zijn afspraken vastgelegd omtrent bevoegdheden van diegenen binnen Bommelerwijs die betrokken zijn bij treasurytaken en -verantwoordelijkheden.

Gedurende het verslagjaar is er geen sprake geweest van beleggingen. De overtollige liquide middelen worden weggezet op spaarrekeningen die direct opeisbaar zijn.

5.5 Verantwoording middelen werkdrukakkoord

Op 9 februari 2018 sloten het kabinet, de vakbonden en de PO-raad het zg. Werkdrukakkoord.

Elke school heeft hiervoor, via het schoolbestuur, een bedrag ontvangen per leerling (peildatum: 1 oktober 2017) van € 155 voor het schooljaar 2018/2019. Voor schooljaar 2019/2020 is dit bedrag verhoogd naar € 220. Dit bedrag zal de komende jaren verder oplopen tot circa € 285 per leerling.

Het bestuur van Bommelerwijs heeft bij de scholen de uitdrukkelijke vraag weggelegd hoe de werkdruk ervaren wordt en welke maatregelen en/of middelen het beste ingezet kunnen worden om te komen tot werkdrukverlichting. Vanuit de scholen, met name vanuit de leerkrachten, zijn meerdere voorstellen hiertoe geformuleerd. Uiteindelijk is, per school, gekomen tot een gezamenlijk standpunt ten aanzien van de besteding van de beschikbaar gekomen middelen.

Voor het schooljaar 2018/2019 en 2019/2020 heeft Bommelerwijs een bedrag toegekend gekregen van respectievelijk € 236.280 en € 345.965. Voor 2019 betekent dit een te verantwoorden bedrag van € 281.982.

Besteding van de middelen heeft als volgt plaatsgevonden:

Bestedingsplan	Budget	Realisatie	Vershil
-personeel	245.780	251.651	5.871
-materieel	30.715	1.649	-29.066
-professionalisering	2.920	4.400	1.480
-overig	2.567	-	-2.567
	281.982	257.700	-24.282

Voor 2018/2019 lag de nadruk van de bestedingen op extra inzet van leerkrachten en onderwijs ondersteunend personeel en een aantal investeringen in ICT. Na de evaluatie van het eerste jaar zien we een verschuiving naar meer inzet van leerkrachten en specifiek vakleerkrachten. Tevens worden vanuit de bestaande formatie extra uren vrijgemaakt voor niet lesgebonden taken.

De realisatie van materiële inzet loopt in 2019 achter op budget. Dit betreft met name de aanschaf van chromebooks. De realisatie hiervan heeft in 2020 plaatsgevonden.

Uit een eerste jaar evaluatie van de effecten van deze maatregelen komen veelal positieve geluiden naar voren.

6. Continuïteit

6.1 Risicoparagraaf

In verband met de continuïteit van de organisatie is het van groot belang om aanwezige risico's goed in te schatten. In voorgaande jaren werd een negatief leerlingenverloop nog als een beperkt risico gezien, maar gezien de huidige demografische ontwikkelingen ten gevolge van de ingezette nieuwbouw is dit risico nagenoeg niet meer aanwezig. Voor Bommelerwijs worden de volgende risico's beschreven:

- *Personele frictie*

Bommelerwijs is werkgever voor ongeveer 160 personeelsleden, die gezamenlijk 120 fte's benoemingen bekleden, verdeeld over zes basisscholen, een eigen vervangingspool en een bestuurskantoor. Bij deze omvang bestaat zeker een risico van personele frictie met financiële gevolgen. Onder personele frictie worden in dit kader verstaan alle (conflict)situaties waarbij (juridische) procesbegeleiding noodzakelijk is om tot een oplossing te komen. Daarbij kan gedacht worden aan conflicten tussen personeelsleden onderling, tussen personeelsleden en bestuur en tussen personeelsleden en/of bestuursleden enerzijds en ouders anderzijds. Op basis van gegevens uit het verleden raamt Bommelerwijs de omvang van het hiermee samenhangende financiële risico op € 60.000. Bommelerwijs acht de kans op optreden van dit risicogemiddeld, met beperkte gevolgen voor de organisatie.

- *Regelgeving*

Door wijzigingen in beleidsprioriteiten op politiek niveau kan een onderwijsinstelling geconfronteerd worden met relatief plotselinge aanpassingen in de regelgeving, die kunnen leiden tot toekenning van lagere budgetten. De onzekerheid die hier de afgelopen jaren gespeeld heeft lijkt in ieder geval enigszins beperkt te worden als gevolg van het in 2015 afgesloten Bestuursakkoord. Hierbij is de omvang van de bekostiging voor meerdere jaren vastgesteld. Bommelerwijs raamt het hiermee samenhangende financiële risico op €100.000, gebaseerd op de spanning tussen de CAO afspraken en hierbij achterblijvende compensatie in de bekostiging, met geringe gevolgen voor de organisatie.

- *Brede Scholen*

Ten aanzien van het beheer van de Brede Scholen in Maasdriel wordt geen risico gelopen, omdat dit risico van leegstand en van wanbetaling door participanten bij de gemeente Maasdriel ligt. Ten aanzien van het onderhoud van de Brede Scholen loopt Bommelerwijs wel risico. Omdat bij de nieuwbouw en verbouw de door de overheid ter beschikking gestelde budgetten ontoereikend waren, heeft de gemeente Maasdriel samen met Bommelerwijs gezocht naar aanvullende financieringsmogelijkheden. In dit kader zijn toekomstige onderhoudsgelden die volgens de meerjaren onderhoudsplanning gedurende 10 jaar aangewend zouden worden, reeds in zijn geheel beschikbaar gesteld bij de nieuwbouw en verbouw. Deze keuze is gebaseerd op de aanname dat een nieuw gerealiseerd project gedurende de eerste 10 jaren na oplevering nauwelijks onderhoud behoeft. Bommelerwijs schat in dat gedurende deze periode desondanks sprake zal zijn van onderhoudskosten. Door de vorming van een onderhoudsvoorziening met ingang van 2015

zullen de effecten van jaarlijks sterk wisselende onderhoudskosten aanzienlijk verminderen. De kans op optreden van dit risico acht Bommelerwijs derhalve gering, met geringe gevolgen voor de organisatie.

- *Externe afhankelijkheid t.g.v. digitalisering*

Bommelerwijs moet haar beleid voor een deel baseren op deels door derden ingerichte digitale leeromgeving, zoals externe opslag(Cloud), methode gebonden digitale verwerkingen en programma's en licenties. Het baseren van beleidsmatige keuzes op extern beheer brengt een zeker risico met zich mee ten aanzien van intern vastgestelde beleidsstukken zoals de AVG, de sociale veiligheid en ICT. De kans op optreden van dit risico acht Bommelerwijs klein, met geringe gevolgen voor de organisatie.

- *Juridische procedure rondom eigendomsdiscussie*

Ten aanzien van de eigendomsrechten op de gronden onder en bij de scholen in de gemeente Maasdriel is in 2012 middels vaststellingsovereenkomsten overeengekomen dat de gemeente Maasdriel het initiatief zal nemen tot het opstarten van een juridische procedure, waarin de rechter zal bepalen hoe het economisch claimrecht geïnterpreteerd moet worden. Deze procedure is in 2018 afgerond met een uitspraak van de rechter die deels in het voordeel van Bommelerwijs is uitgevallen. De gemeente Maasdriel is in hoger beroep gegaan en op 12 mei 2020 heeft het Hof bepaald dat het economische claimrecht op de grond in Ammerzoden bij de gemeente Maasdriel berust en dat het economische claimrecht op de grond in Velddriel bij Bommelerwijs ligt. De kans op optreden van een financieel risico is door deze uitspraak nagenoeg komen te vervallen. Over de waardering van het claimrecht in Velddriel valt op dit moment geen inschatting te maken.

Klachtenprocedures

Er is een lichte stijging waar te nemen van het aantal incidenten rondom kinderen en hun ouders, waarbij het risico van een klachtenprocedure en de daaraan verbonden juridische kosten groter wordt. Hoewel de voor Bommelerwijs vastgestelde klachtenprocedure voorziet in een aantal stappen die het daadwerkelijk indienen van een klacht bij een externe commissie moeten afwenden, lijken ouders toch vaker voor een andere weg te kiezen en volgt er toch een verdere procedure. Desalniettemin wordt de kans op optreden van dit risico door Bommelerwijs klein geacht, met geringe gevolgen voor de organisatie.

- *Passend Onderwijs*

In de regelgeving inzake Passend Onderwijs is opgenomen dat de nieuwe samenwerkingsverbanden optredende tekorten kunnen verhalen op de deelnemende besturen. In dat geval wordt dus een beroep gedaan op de lumpsum-vergoeding van de aangesloten scholen. Formeel is het Samenwerkingsverband PO De Meierij per 01 augustus 2014 juridische partij.

Eind 2018 heeft De Meierij een eigen vermogen van €2,26 miljoen, zodat de kans op optreden van dit risico laag wordt geschat. In geval van reëel risico zijn de gevolgen voor de organisatie gering.

- *Decentralisatie onderhoud*

Met ingang van 01 januari 2015 zijn de verantwoordelijkheid en het budget voor buitenonderhoud overgeheveld van de gemeente naar het schoolbestuur. De extra materiële bekostiging die hierdoor ontvangen wordt is direct gekoppeld aan de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Het optreden van een tekort op de materiële bekostiging voor onderhoud wordt voor de komende 10 jaar ingeschat op €100.000, gebaseerd op het gemiddelde verschil tussen berekende bekostiging en de kosten op basis van de 40-jarige onderhoudsplanning.

- *Zittingstermijnen en gemiddelde leeftijd bestuurders en directieleden*

Binnen afzienbare termijn zal een aantal directieleden en een van de uitvoerend bestuurders gebruik gaan maken van de mogelijkheid om (vervroegd) met pensioen te gaan. Het beperkte aanbod van gekwalificeerde schoolleiders is een reëel risico, waarop Bommelerwijs probeert te anticiperen door interne professionalisering te stimuleren en tijdig haar netwerk te activeren. Hoewel dat niet in lijn is met het landelijke beeld, voorziet Bommelerwijs vooralsnog geen problemen bij het aantrekken van directieleden voor de toekomstige vacatures.

Het toezichthoudend bestuur anticipeert op een abrupte wisseling door daar beleid op te formuleren aan de hand van een rooster van aftreden dat rekening houdt met een geleidelijke overgang en door reeds in een vroeg stadium voorbereidingen te treffen voor de noodzakelijke vervangingen.

- *AVG*

De Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp) is in mei 2018 veranderd in de AVG. De regels zijn strenger geworden om de privacy van leerlingen nog beter te waarborgen. Binnen Bommelerwijs is onmiddellijk aangevallen met de diverse inventarisaties en voorlichtingen, het aanstellen van een FG functionaris en het vaststellen van de vereiste beleidsdocumenten en protocollen. Desalniettemin blijft er een beperkt risico op het ontstaan van een datalek met geringe consequenties.

- *Banenaafspraak*

Een beter perspectief op een reguliere baan voor mensen met een arbeidsbeperking en zoveel mogelijk mensen die meedoen in de samenleving. Dat is het doel van de Participatiewet die in januari 2015 in werking trad.

In het sociaal akkoord is afgesproken dat de sector overheid (centrale overheid, lokale overheid en semioverheidsinstellingen, zoals scholen) als geheel 25.000 extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking heeft gecreëerd in 2023 (ten opzichte van het aantal banen op 1 januari 2013). Dit wordt de banenaafspraak genoemd. Naar rato van de omvang van de sector gaat het primair onderwijs een aanzienlijk deel van deze arbeidsplaatsen leveren: 4.020 extra banen per 2023, wat in de periode 2013-2023 gemiddeld neerkomt op 402 extra banen per jaar.

In 2017 is de quotumregeling van kracht geworden. De regeling houdt in dat individuele werkgevers met 25 medewerkers of meer verplicht zijn om een jaarlijks vastgesteld

percentage medewerkers met een arbeidsbeperking in dienst te hebben. Voor 2018 is dit percentage vastgesteld op 1,93%. Schoolbesturen die niet voldoende banen hebben gecreëerd betalen de zogenoemde quotumheffing (boete) van 5.000 euro per niet vervulde baan. Hierbij geldt 25,5 uur als een fulltime baan. Het kabinet laat nader onderzoek doen naar een aantal specifieke knelpunten, daarom wordt er in 2019 nog geen heffing opgelegd. Er wordt wel in 2018 een meting uitgevoerd, in 2019 krijgt de werkgever het resultaat van deze eerste meting. In 2019 wordt er een tweede meting uitgevoerd, als in 2020 blijkt dat schoolbesturen niet voldoende banen hebben gecreëerd wordt in dat jaar wel de heffing opgelegd. Voor Bommelerwijs gaat het van ongeveer 2 fte in 2019 tot ongeveer 4 fte in 2023 te realiseren aan arbeidsplaatsen voor werknemers uit deze doelgroep.

Hoewel Bommelerwijs in haar beleid heeft opgenomen dat werknemers uit deze groep actief meegenomen moeten worden bij de werving- en selectie van nieuw personeel, wordt het risico op de heffing van respectievelijk € 10.000,- in 2020 oplopend naar € 20.000,- in 2024 als hoog ingeschat.

- *Herziening/vereenvoudiging bekostiging*

Om de bekostigingssystematiek voor gebruikers, maatschappelijk en politiek, inzichtelijker te maken is de afgelopen jaren gewerkt aan een vereenvoudiging van de bekostiging. De belangrijkste herzieningen betreffen:

- vast basisbedrag per leerling
- geen onderscheid tussen onderbouw en bovenbouw
- loslaten van de gemiddelde gewogen leeftijd leerkrachten (GGL) als berekeningsbasis
- peildatum 1 februari in plaats van 1 oktober

De wettelijke invoering van deze wijzigingen zal nog enkele jaren in beslag nemen.

De invoering zal in ieder geval tot zogenaamde herverdeeeffecten leiden. Uit voorlopige calculaties blijkt dat, gebaseerd op de situatie 2018/2019, er voor Bommelerwijs een negatief herverdeeeffect van circa € 100.000 zou optreden. Door de geplande overgangperiode van 3 jaar zal dit effect gefaseerd plaatsvinden.

- *Beleggen*

Het bestuur van Bommelerwijs handelt conform de regels die zijn opgenomen in het Treasurystatuut en het daarop gebaseerde jaarlijkse Treasuryplan. De wettelijke regels met betrekking tot risicoloos beleggen en belenen zijn daarin opgenomen. Momenteel zijn de overtollige middelen alleen op spaarrekeningen gestort. Het door Bommelerwijs hieraan gekoppelde risico wordt als laag ingeschat. Hierbij wordt wel aangetekend dat alle middelen ondergebracht zijn bij één bank.

De hiervoor beschreven risico's hebben een verschillende kans op optreden. De gevolgen voor de organisatie zijn overwegend gering. Dit heeft te maken met het feit dat Bommelerwijs bij de vorming van voorzieningen en reserves anticipeert op deze risico's en de omvang van de vermogenspositie en de aanwezige liquiditeiten voldoende geacht

worden om deze risico's op te kunnen vangen. Gegeven de vermogenspositie en de periode waarbinnen deze risico's zich voordoen is sprake van een verantwoord en te overzien risico.

6.2 Het Corona virus in 2020 en de impact op het primaire en overige processen

In februari 2020 werden de eerste besmettingen met het Corona virus in Nederland geconstateerd en op 16 maart 2020 werden de scholen gesloten. De medewerkers van de scholen van Bommelerwijs hebben snel en adequaat op deze situatie gereageerd met een gericht aanbod van huiswerk en online ondersteuning en lessen. Ook is er snel ingespeeld op de vraag naar crisisopvang en ondersteuning. De verwachting is dan ook dat het primaire proces binnen alle Bommelerwijsscholen de kleinst mogelijke vertraging heeft opgelopen.

Voorts zullen de kosten voor bijvoorbeeld vervanging en inzet leerkrachten, schoonmaak en aanschaf (hygiëne)materialen in 2020 toenemen. De totale financiële impact is door de onzekerheid over duur van de crisis nog lastig in te schatten. Voor Bommelerwijs zullen deze extra lasten vooralsnog goed op te vangen zijn.

6.3 Continuïteitsparagraaf en meerjarenbegroting

Met deze paragraaf wordt beoogd kennis te laten nemen van de wijze waarop de stichting omgaat met de financiële gevolgen van het gevoerde en te voeren beleid. De grootste waarde van deze paragraaf ligt in het structureel inbedden van het proces dat zicht biedt op de majeure ontwikkelingen in de nabije toekomst en het helder in beeld brengen van de gevolgen voor het resultaat en de vermogenspositie alsmede het eventueel gesprek hierover met het toezichthoudend bestuur.

Personele bezetting in FTE (stand 31/12)

	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2023</u>
Management/directie	6,30	6,40	7,80	7,80	7,80	7,80	7,80
Onderwijzend Personeel	90,38	96,81	94,40	94,40	95,77	96,27	96,27
Overige medewerkers	15,79	16,46	14,82	14,82	14,82	15,22	15,22
	<u>112,47</u>	<u>119,67</u>	<u>117,01</u>	<u>117,01</u>	<u>118,39</u>	<u>119,29</u>	<u>119,29</u>
Leerlingenaantallen (stand 1/10)	<u>1.572</u>	<u>1.571</u>	<u>1.592</u>	<u>1.629</u>	<u>1.651</u>	<u>1.666</u>	

In het meerjarenoverzicht van de personele bezetting wordt vanaf 2018 rekening gehouden met een extra bezetting in verband met de invulling van extra middelen/bekostiging die vanaf het schooljaar 2018/2019 beschikbaar zijn gekomen in het kader van werkdrukverlichting. Na het eerste jaar invulling, waarbij de nadruk lag op extra inzet van onderwijsassistenten, zien we in het tweede jaar een verschuiving naar extra inzet van onderwijzend personeel.

Het aantal fte's eind 2019 is hoger dan voorzien met name door noodzakelijke vervangingen als gevolg van langdurig zieken en begin 2020 aflopende contracten. Hierdoor lijkt er in de prognose voor 2020 sprake te zijn van een lichte daling in fte's. De komende jaren wordt rekening gehouden met uitbreiding in verband de verwachte stijging van leerlingen-aantallen.

Meerjaren exploitatiebegroting 2019-2024

De meerjarenprognose is overeenkomstig de meerjarenbegroting zoals deze door het toezichthoudend bestuur is goedgekeurd tijdens de bestuursvergadering van 17 december 2019.

	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Baten						
Rijksbijdrage OCW	9.566.402	9.556.083	9.572.070	9.743.679	9.927.552	10.013.942
Overige overheidsbijdragen	49.730	41.000	41.000	41.000	41.000	41.000
Overige baten	265.099	230.947	230.947	230.947	230.947	230.947
Totaal baten	<u>9.881.231</u>	<u>9.828.030</u>	<u>9.844.017</u>	<u>10.015.626</u>	<u>10.199.499</u>	<u>10.285.889</u>
Lasten						
Personeelslasten	7.732.471	8.349.508	8.255.855	8.296.777	8.443.033	8.542.197
Afschrijvingen	235.357	263.129	301.000	315.000	317.000	309.000
Huisvestingslasten	692.821	661.948	670.628	679.742	689.312	699.360
Overige lasten	810.956	804.437	796.937	846.937	821.937	821.937
Totaal lasten	<u>9.471.605</u>	<u>10.079.022</u>	<u>10.024.420</u>	<u>10.138.456</u>	<u>10.271.282</u>	<u>10.372.494</u>
Saldo baten en lasten	409.626	-250.992	-180.403	-122.830	-71.783	-86.605
Financiële baten en lasten	<u>2.558</u>	<u>-1.500</u>	<u>-1.500</u>	<u>-1.500</u>	<u>-1.500</u>	<u>-1.500</u>
Resultaat	<u>412.184</u>	<u>-252.492</u>	<u>-181.903</u>	<u>-124.330</u>	<u>-73.283</u>	<u>-88.105</u>

De baten, en dan met name de Rijksbekostiging OCW, zullen zich de komende jaren ontwikkelen in lijn met de verwachte lichte stijging van het aantal leerlingen (van 1.571 per 01-10-2019 naar verwacht 1.666 per 01-10-2023).

De belangrijkste externe factor die de komende jaren van invloed kan zijn op de Rijksbekostiging OCW is de zogenaamde "herziening van de bekostiging".

De herverdelingseffecten die hierdoor zullen optreden zijn vooralsnog moeilijk in te schatten. In de prognose is hier dan ook nog geen rekening mee gehouden.

Met de (doorlopende) baten vanuit het werkdrukakoord 2018/2019 is de komende jaren wel gerekend. Evenals met de besteding van deze middelen, veelal als extra inzet van personeel. Met het naar voren halen van de extra middelen voor het schooljaar 2019/2020 kon ten tijde van het opstellen van de prognose nog geen rekening gehouden worden.

Meerjaren balans 2019-2024

<u>Meerjarenbalans</u> (x € 1.000)	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Vaste Activa						
Materiële vaste activa	2.164	2.287	2.366	2.290	2.207	2.139
Totaal vaste activa	2.164	2.287	2.366	2.290	2.207	2.139
Vorderingen	798	712	562	562	562	562
Liquide middelen	<u>3.276</u>	<u>2.829</u>	<u>2.737</u>	<u>2.683</u>	<u>2.686</u>	<u>2.660</u>
Totaal vlottende activa	4.074	3.541	3.299	3.245	3.248	3.222
TOTAAL ACTIVA	<u>6.238</u>	<u>5.828</u>	<u>5.665</u>	<u>5.535</u>	<u>5.455</u>	<u>5.361</u>
Passiva						
Eigen vermogen	4.434	4.182	4.000	3.875	3.802	3.714
Voorzieningen	820	820	839	834	827	821
Kortlopende schulden	<u>984</u>	<u>826</u>	<u>826</u>	<u>826</u>	<u>826</u>	<u>826</u>
TOTAAL PASSIVA	<u>6.238</u>	<u>5.828</u>	<u>5.665</u>	<u>5.535</u>	<u>5.455</u>	<u>5.361</u>

In lijn met de uitkomsten van de meerjaren exploitatiebegroting is zichtbaar dat het eigen vermogen de komende jaren gefaseerd wordt afgebouwd. Waar de personele bekostiging geheel ingezet wordt ten behoeve van personele zaken, ontstaat bij het materieel deel van de begroting een structureel tekort in de exploitatie. Dit gecombineerd met een structureel hoger investeringsniveau (zie onderstaande tabel) dan de afgelopen jaren leidt eveneens tot een verdere afname van de liquiditeiten.

<u>Meerjarenbalans</u> (x € 1.000)	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Materiële Vaste Activa						
Stand per 01-01	2.135	2.164	2.287	2.366	2.290	2.207
Investerings	268	387	380	239	234	241
af: Afschrijvingen	<u>239</u>	<u>264</u>	<u>301</u>	<u>315</u>	<u>317</u>	<u>309</u>
Stand per 31-12	<u>2.164</u>	<u>2.287</u>	<u>2.366</u>	<u>2.290</u>	<u>2.207</u>	<u>2.139</u>

Investerings

De investeringen in 2019 betroffen de volgende zaken:

meubilair	7.903
ict-touchscreens	100.567
ict-netwerken	12.213
ict-chromebooks	92.623
leermethoden	38.653
schoolplein	5.273
overig	11.151
	<hr/>
	268.383
	<hr/>

Voor 2020 staat een bedrag van € 468.000 aan investeringen gepland. Dit betreffen met name verdergaande investeringen in ICT, en vervanging van leermethoden en meubilair.

Huisvesting

Op huisvestingsbeleid worden de komende jaren geen belangrijke ontwikkelingen verwacht. Het onderhoud aan de diverse gebouwen is begin 2020 opnieuw geactualiseerd. Een en ander tevens ter voorbereiding op de aanstaande wijziging in de presentatie en berekening van de onderhoudsvoorziening. De afgelopen jaren is relatief weinig groot onderhoud noodzakelijk geweest aan de schoolgebouwen. Mede doordat twee van de zes scholen relatief nieuw zijn. Hierdoor is de voorziening voor groot onderhoud verder opgelopen tot een bedrag van € 614.000. Voor de komende jaren wordt verwacht dat dotaties en onttrekkingen aan de voorziening groot onderhoud meer met elkaar in lijn zullen liggen.

Overig

De mutatie van de voorziening loondoorbetaling bij ziekte laat een afname zien van de betreffende voorziening per saldo met een bedrag van € 70.000 tot een niveau van €86.000. Door het karakter van deze voorziening kan het niveau van deze post jaarlijks sterk fluctueren.

6.4 Prognoses ontwikkeling leerlingenaantal

Peildatum	Totaal
01-10-2017	1.519
01-10-2018	1.572
01-10-2019	1.571
01-10-2020	1.592
01-10-2021	1.629
01-10-2022	1.651
01-10-2023	1.666

Basis: Verus prognose november 2019

6.5 Interne risicobeheersings- en controlesysteem

Bommelerwijs draagt op verschillende manieren zorg voor de beheersing en controle van risico's.

1. Organisatie bestuursmodel
2. Organisatie overlegstructuur
3. Organisatie planning- en controlcyclus en bijbehorende rapportages

Ad 1. Door het gekozen bestuursmodel is een functionele scheiding aangebracht tussen bestuur en intern toezicht, door onderscheid te maken tussen bestuurders met een toezichthoudende taak en bestuurders met een uitvoerende taak.

Ad 2. Organisatiebreed bestaan de volgende (periodieke) geformaliseerde overlegstructuren.

- toezichthoudend bestuur – uitvoerend bestuur
- uitvoerend bestuur
- uitvoerend bestuur – voorzitter DOSKOB (operationeel overleg)
- uitvoerend bestuur – DOSKOB
- uitvoerend bestuur – GMR
- toezichthoudend bestuur – GMR

Deze overlegstructuren dragen zorg voor een organisatiebrede uitwisseling en overdracht van kennis en ervaringen, waardoor mogelijke risico's sneller gesignaleerd kunnen worden.

Ad 3. De jaarlijkse planning- en controlcyclus omvat de volgende elementen:

- bestuursverslag
- jaarrekening
- jaarbegroting
- meerjarenbegroting (exploitatie en balans)
- tussentijdse rapportages (april-augustus-december)
- bestuursformatieplan (financiële vertaling van personele schooljaarplanning)
- meerjarenonderhoudsplanning
- meerjareninvesteringsplanning

Deze rapportages worden samen met toelichting en/of analyses opgesteld door het uitvoerend bestuur en voorgelegd aan resp. toezichthoudend bestuur, GMR of DOSKOB.

De tussentijdse rapportages worden zowel op stichtingsniveau als op schoolniveau opgesteld. Bespreking hiervan vindt eveneens met elke directeur plaats.

Ook in 2018 is samen met de GMR een financiële commissie ingesteld die naar analogie van de financiële commissie van het toezichthoudend bestuur met de portefeuillehouder financiën van het uitvoerend bestuur, de jaarbegroting, meerjarenbegroting, bestuursverslag en jaarrekening uitgebreid bespreekt en hierover adviseert aan de betreffende vergadergremia.

Met ingang van 2016 is de financiële administratie volledig in eigen beheer en opnieuw ingericht.

Een inrichting die voor het personele stuk aansluit bij beheer en ondersteuning op het niveau dat IJK wenselijk acht. En voor de financiële inrichting beter aansluit bij de eigen wensen.

De interne beheersmaatregelen worden aldus vormgegeven door de verschillende periodieke financiële registraties, rapportages, analyses, prognoses en begrotingen en diverse besprekingen hiervan. Hiernaast wordt gedurende het jaar verder inhoud gegeven aan de interne controle door de eigen budgetverantwoordelijkheid van de directeuren, toepassing van de procuratieregeling gekoppeld aan de bancaire autorisatie en op het bestuurskantoor de definitieve verwerking en controle van uitgaven, beoordeling van juiste coderingen en uitvoering van het grootste gedeelte van de betalingen.

6.6 Verslag van het toezichthoudend bestuur 2019

Nadat in 2011 de bestuurlijke scheiding van toezicht en uitvoering was gerealiseerd, heeft het toezichthoudend bestuur een portefeuillevelding gemaakt op basis van de aandachtsgebieden binnen de stichting. De vacatures voor de bestuursleden zijn zo ingericht dat er voldoende expertise in het toezichthoudend bestuur aanwezig is voor alle onderwerpen en cases waar het toezichthoudend bestuur verantwoordelijk voor is. De vakgebieden, onderwijs, bedrijfskunde, financiën, maatschappij en recht zijn door deskundige toezichthoudende bestuursleden afgedekt.

Het toezichthoudend bestuur rekent het tot haar primaire taken:

1. Het houden van toezicht op de naleving van de wettelijke verplichtingen en de code goed bestuur en het acteren op geconstateerde afwijkingen op de code.
2. Het monitoren van de rechtmatige verwerving en doelmatige en rechtmatige bestemming van de middelen.
3. Het tijdig benoemen van de accountant.

Ook In 2019 heeft het toezichthoudend bestuur een deel van de vergaderingen op de scholen gepland. Voorafgaand aan de vergaderingen werd met enkele leerkrachten gesproken over wat ze gemerkt hadden van het verminderen van werkdruk. Een hoe ze dat specifiek hadden ingevuld voor hun school. Verder zijn we met elkaar in gesprek geweest om te kijken of deze werkdrukverlaging goed was voor de individuele leerkrachten, leerlingen en ouders. Verder werden specifieke onderwerpen die op een school of in de samenleving leven besproken.

Het onderwerp 'werkdruk' en de gekozen oplossingen krijgt hierdoor de volle aandacht.

In 2019 hebben de volgende vergaderingen plaatsgevonden:

- Met de uitvoerend bestuurders op 12 februari, 16 april, 18 juni (+ accountant), 22 oktober en 17 december.

Naast de goedkeuring van het jaarverslag 2018 op 18 juni 2020 en de begroting 2020(inclusief meerjarenbegrotingen) op 17 december 2019, kwamen in 2019 de volgende specifieke aandachtspunten op de agenda.

Specifieke aandachtspunten:

- o Werkdrukverlaging per school en situatie
 - o Bezetting bestuurskantoor voor de toekomst
 - o Bijeenkomst voor nieuwe personeelsleden d.m.v. een informatiemiddag
 - o Grondkwestie gemeente
 - o Zedenzaak op een van onze scholen
 - o Jaarcijfers en begroting
 - o Tussentijdse rapportages
 - o Verzelfstandiging van de peuterspeelzalen i.v.m. harmonisatie kinderopvang
 - o Overgang naar een nieuwe vorm van kinderopvang
 - o Monitoren en toetsen van de activiteiten en functioneren van het UB, zowel proactief als reactief
 - o Strategisch beleidsplan
 - o Diverse beleidsstukken (zie 7.1) en verslagen UB&OO
 - o Nieuw rooster van aftreden van het toezichthoudend bestuur, om te zorgen voor een evenwichtiger, uit- en instroom van toezichthoudende bestuurders.
- Met de GMR op 21 mei en 26 november.
GMR is een vaste en structurele gesprekspartner van het toezichthoudend bestuur geworden en dat komt tot uiting in:

Specifieke aandachtspunten:

- Wet Versterking Bestuurskracht
 - Vervangingspool
 - Passend onderwijs voor al onze leerlingen
 - Evalueren van beleidsprocessen in de praktijk
 - Hoe wordt het beschikbare geld besteed en welke reserves zijn nodig voor de stichting.
 - Gebeurtenissen op de diverse scholen
- De portefeuillehouders financiën met de uitvoerend bestuurders op 4 juni en 11 december.

Specifieke aandachtspunten:

- Bespreking en verstrekking positief advies jaarrekening/bestuur verslag 2018
 - Begroting 2020
 - Meerjarenbegroting 2019-2023 (voortgang meerjarenbegroting)
 - Meerjarenbalans liquiditeitsprognose en investeringsbegroting
- Met uitvoerend bestuur en vertegenwoordigers van Wijs Accountants op 19 juni.

Specifiek aandachtspunt:

- Bevindingen en adviezen naar aanleiding van de controle van de jaarstukken 2018

Op grond van de gevoerde overleggen en de door het uitvoerend bestuur verstrekte rapportages, financieel en niet-financieel, kan het toezichthoudend bestuur concluderen dat zij in voldoende mate beschikt over de informatie welke noodzakelijk is voor een adequate uitvoering van haar toezichthoudende taak.

Dit verslag is vastgesteld d.d. 11 juni 2020

W.J.A.M. Klavers

Voorzitter toezichthoudend bestuur

7. Actuele en toekomstige ontwikkelingen

7.1 Beleidsvorming 2019 / toezichthoudend bestuur

Rekening houdend met de regels voor totstandkoming en met in achtneming van geldende inspraak- en instemmingsprocedures, is in 2019 een aantal beleidsnotities en financiële stukken geëvalueerd en/of ontwikkeld. De volgende stukken zijn door het bestuur vastgesteld:

- MR reglement
- Privacybeleid
- Treasurystatuut
- Incidentele beloningen
- Klachtbehandeling

Over verschillende activiteiten heeft het uitvoerend bestuur in het kader van de verplichtingen op grond van het Toezichtkader en het Bestuursreglement verantwoording afgelegd aan het toezichthoudend bestuur. Het toezichthoudend bestuur heeft expliciet goedkeuring verleend aan de volgende stukken en notities:

- Bestuursformatieplan 2019-2020
- Jaarrekening en bestuursverslag 2018
- Begroting 2020
- Meerjarenbegroting 2020-2024
- Investeringsbegroting 2020

7.2 Brede Scholen

Zowel binnen de gemeente Zaltbommel als binnen de gemeente Maasdriel werkt Bommelerwijs mee aan de instandhouding van Brede Scholen.

In de Brede School in Zaltbommel participeren naast de basisschool de peuterspeelzaal en de buitenschoolse opvang. In de Brede School in Velddriel participeren naast de basisschool de peuterspeelzaal, een kinderdagverblijf, de buitenschoolse opvang en de bibliotheek met een uitleenpunt. De Brede School in Ammerzoden is de 'breedste' voorziening met naast de basisschool, de peuterspeelzaal, een kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang ook een vestiging van de bibliotheek, het consultatiebureau, het Centrum voor Jeugd en Gezin en diverse sportvoorzieningen. Ten aanzien van de Sint Odradaschool is in 2012 gestart met integratie van de peuterspeelzaalvoorziening binnen de school. De werkgroep Peuterexperiment heeft daartoe een pedagogisch plan ontwikkeld, waarbij samenwerking van en afstemming tussen peuterspeelzaalleidster en leerkracht van de onderbouw centraal staan om te komen tot een doorgaande leerlijn voor peuters en kleuters. In 2015 heeft evaluatie plaatsgevonden. De uitkomst daarvan was zeer positief, hetgeen geresulteerd heeft in een verzoek aan de gemeente Maasdriel tot continuering van deze voorziening en een mogelijke uitbreiding naar de Brede School in Velddriel.

7.3 Relevante ontwikkelingen voor de toekomst

7.3.1 Personeel en professionalisering

De groeiende schaarste aan nieuw onderwijspersoneel en het vertrek van onderwijspersoneel in verband met pensionering leiden ook bij Bommelerwijs tot een moeizamere invulling van vacatures en een groeiende problematiek bij de noodzakelijke vervangingen gedurende het schooljaar. Hoewel de scholen binnen Bommelerwijs op dit moment nog goed in staat lijken de personele bezetting zowel kwantitatief als kwalitatief op orde te houden, willen we toch vanuit een proactieve opstelling beleid formuleren en in gang zetten om een mogelijk personeelstekort binnen onze stichting op te vangen.

Daarbij wordt gekeken naar de volgende domeinen:

1. Beleid om het aanwezige personeel gemotiveerd te houden en aan Bommelerwijs te blijven binden.
2. Beleid om tijdelijke taakuitbreidingen en (tijdelijke) mobiliteit te bevorderen, zowel intern als stichtingbreed.
3. Beleid m.b.t. de strategische professionalisering van medewerkers.
4. Beleid rondom invalkrachten en vervangingen.
5. Beleid om op meer Bommelerwijs scholen Pabo- en Mbo-stagiaires te (laten)plaatsen.
6. Beleid om in eigen beheer geschikte zij-instromers op te leiden in samenwerking met de Pabo. In het najaar van 2019 is er gestart met voorlichtingsbijeenkomsten waar geïnteresseerde zij-instromers een beeld konden krijgen van het vak van leerkracht. Uit de kandidaten die daaruit naar voren kwamen is via een strenge sollicitatieprocedure een aantal kandidaten voor het geschiktheidsonderzoek door de Hogeschool van Utrecht geselecteerd en in het voorjaar van 2020 zullen de eerste potentiële leerkrachten van start gaan met de opleiding.

7.3.2. AVG

In het kader van de verplichtingen rondom de nieuwe AVG per mei 2018 heeft het bestuur de hulp ingeroepen van de specialisten van Verus en de CED groep. Via deze laatste organisatie is er een externe Functionaris Gegevensbescherming (FG) benoemd en aangemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Op de website van Bommelerwijs zijn de naam en de directe contactgegevens van deze functionaris vermeld. De ouders van alle leerlingen zijn schriftelijk uitgebreid geïnformeerd over de verwerkingsactiviteiten op de school en de rechten en plichten die daaraan verbonden zijn.

Met behulp van de Verus toolbox zijn de volgende beleidsdocumenten opgesteld en na instemming door de diverse gremia door het bestuur vastgesteld:

1. Beleidsplan Privacy en Informatie Beveiliging;
2. Protocol Incidenten en Datalekken;
3. Privacyreglement;
4. Social Media protocol;
5. Gedragscode ICT en Internet;
6. Klokkeluidersregeling.

Met alle leveranciers zijn verwerkerovereenkomsten afgesloten, welke zijn opgenomen in een op het bestuurskantoor aanwezig register.

7.3.3. Passend Onderwijs

De invoering van Passend Onderwijs per 1 augustus 2014 heeft een aantal veranderingen gebracht. Voorheen moesten ouders van een kind dat extra ondersteuning nodig heeft, zelf op zoek naar een geschikte school. Sinds 1 augustus 2014 melden ouders hun kind aan bij de school van hun keuze en heeft de school de taak om het kind een passende onderwijsplek te bieden. De school heeft een zorgplicht die vormgegeven kan worden op de eigen school, op een andere school in het reguliere onderwijs of in het speciaal onderwijs.

Formeel zijn de oude (kleine) samenwerkingsverbanden geliquideerd en zijn nieuwe grote regionale samenwerkingsverbanden opgericht, waarbinnen verschillende ondersteuningseenheden worden onderscheiden. De regio-indeling voor de samenwerkingsverbanden is vastgelegd bij ministeriële regeling. De scholen van Bommelerwijs vallen onder de Ondersteuningseenheid Zaltbommel, onderdeel van het Samenwerkingsverband PO De Meerij. Voor de scholen van Bommelerwijs betekent de indeling in het nieuwe Samenwerkingsverband PO De Meerij samenwerking met scholen uit de gemeenten Boxtel, Den Bosch, Haaren, Maasdiel, Sint-Michielsgestel, Schijndel, Vught en Zaltbommel. Omdat cluster 1 en 2 niet zijn opgenomen in deze structuur van het Samenwerkingsverband, is praktische uitwisseling van ondersteuning binnen deze clusters nog onderwerp van gesprek.

Het Samenwerkingsverband PO De Meerij heeft gekozen voor een stichtingsvorm met daarin extra plaats voor inbreng vanuit de deelnemende schoolbesturen. Medezeggenschap is geregeld via de Ondersteuningsplanraad (OPR), die zich laat adviseren door diverse commissies uit haar achterban. Er wordt onderzocht op welke wijze de scheiding van uitvoering en toezicht sterker kan worden georganiseerd.

De nieuwe samenwerkingsverbanden ontvangen de zogenaamde lichte zorgmiddelen, de middelen die de samenwerkingsverbanden voorheen ook ontvingen. De samenwerkingsverbanden verdelen de ontvangen zorgmiddelen over de ondersteuningseenheden in de omvang die voorheen ook gebruikelijk was. Elke ondersteuningseenheid maakt zijn eigen begroting op basis van de zelf bepaalde personele inzet en het eigen servicepakket aan de scholen.

De zware zorgmiddelen, de middelen die bestemd zijn voor het speciaal onderwijs, zullen op termijn rechtstreeks aan de samenwerkingsverbanden worden toegekend.

Alle basisscholen in het Samenwerkingsverband PO De Meerij hebben eenzelfde basis-ondersteuningsprofiel: daarin wordt aangegeven welke specifieke ondersteuningsbehoeften in redelijkheid opgevangen moeten worden binnen het reguliere basisonderwijs. In de beleidsnotitie 'Toelating, schorsing en verwijdering' wordt beschreven welke grenzen scholen binnen Bommelerwijs (binnen de regelgeving van de wet) kunnen stellen om een zo optimaal mogelijk effect te bereiken voor alle aanwezige leerlingen.

7.3.4 ICT en didactiek

In het kader van het beleidsplan 2017-2021 heeft het bestuur een werkgroep geformeerd met vertegenwoordigers uit alle scholen om samen te kijken naar de ontwikkelingen op het gebied van een verantwoorde inzet van ICT binnen de scholen.

Parallel hieraan is er een opleiding tot Didactisch ICT Professional gefaciliteerd voor geïnteresseerde leerkrachten. Deze opleiding is verzorgd door medewerkers van Verus en is uitgemond in een ICT beleidsplan voor elke school.

Deze didactische component is in een werkgroep bijeenkomst gecombineerd met de wensen ten aanzien van adequate software, hardware en werken in de Cloud opties en de daarmee gepaard gaande noodzakelijke investeringen. Ook in 2019 is deze werkgroep een aantal keer bij elkaar gekomen om samen te kijken naar aanschaf en implementatie van hardware, software en licenties ter ondersteuning van het primaire proces.

7.3.5 Identiteit

Binnen het huidige strategisch beleid paste een herbezinning op de plaats die identiteit en levensbeschouwing binnen onze scholen in het primaire proces in(moeten)nemen.

In overleg met de betrokkenen binnen en buiten onze scholen is er besloten om in een geleidelijk proces de medewerkers van de scholen deel te laten nemen aan een reflectieve inspiratiesessie met een medewerker van SOL en een pilot voor elke school met begeleiding van die medewerker. Als eerste school is gekozen voor de Mgr Zwijsenschool met een zeer positief resultaat en de invoer van een nieuwe methode voor Levensbeschouwing in het schooljaar 2019-2020. De andere scholen hebben deelgenomen aan een inspiratiesessie met de medewerker van Sol en zullen vanaf het schooljaar 2020-2021 een nadere invulling geven aan de lessen rondom identiteit en levensbeschouwing.

7.3.6 Krimp

Het aantal leerlingen is op de peildatum 1-10-2019 stabiel gebleven en in lijn met de verwachtingen. Er is nog steeds sprake van een toename van de bouwactiviteiten in de diverse kernen en daarmee van groei van het aantal inwoners in de Bommelerwaard. Een gepaste voorzichtigheid bij de verwachtingen voor de komende jaren is op zijn plaats, maar de aankondiging van nog meer bouwactiviteiten leidt tot een voorzichtig optimisme, hetgeen bevestigd wordt door de prognoses van het aantal leerlingen.

7.3.7 Kosten voor onderhoud van gebouwen

Onderwijsinstellingen krijgen jaarlijks een budget van de Rijksoverheid voor materiële en personele kosten: de lumpsum.

Met ingang van 1 januari 2015 zijn de verantwoordelijkheid en het budget voor buitenonderhoud overgeheveld van de gemeenten naar de schoolbesturen (door decentralisatie). De schoolbesturen zijn vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor het gehele onderhoud van het schoolgebouw. Er zijn besprekingen opgestart met de gemeente om te komen tot een goede afstemming inzake taakverdeling zowel in organisatorische als financiële zin. Dit speelt met name bij het onderhoud van de brede scholen. Eind 2016 is e.e.a. verder geformaliseerd.

7.3.8 Onderwijsachterstanden

Ook in 2019 is er binnen de scholen van Bommelerwijs geen sprake geweest van grote aantallen kinderen van statushouders. Op enkele scholen is wel een taalklas aanwezig voor de ondersteuning van een beperkt aantal kinderen in die categorie.

Het in 2018 gesloten VVE convenant heeft mede de intentie om een betere zorg te verlenen aan kinderen met een taal- en ontwikkelingsachterstand, waaronder ook kinderen uit statushoudersgezinnen. De participanten binnen dit convenant zorgen in goed overleg met elkaar voor een steeds beter functionerende signalerings- en opvolgingssystematiek waardoor kinderen met een ontwikkelingsachterstand die het consultatiebureau bezoeken in een zeer vroeg stadium worden gesignaleerd en doorverwezen.

Binnen onze regio streven we ernaar meer dan 90% (zo mogelijk 100%) van de VVE doelgroepkinderen te bereiken met een aanbod op een voorschoolse voorziening. Het consultatiebureau, de kinderopvang organisaties en de GGD zijn de verantwoordelijke uitvoerders. Zij zetten zich actief in voor het bereiken van de doelstelling.

Definitie doelgroepkind VVE

Het bepalen van de indicatie doelgroepkind VVE gebeurt met de volgende indicatoren:

- het opleidingsniveau van één ouder of beide ouders is lager dan mbo-2 niveau;
- de thuistaal is niet (alleen) Nederlands, uitgezonderd een kind dat geen Nederlandstalig basisonderwijs zal volgen;
- er is sprake van een taal- of ontwikkelingsachterstand;
- de professionele inschatting op basis van de opgroei- en opvoedomgeving.

Een kind wordt geïndiceerd als doelgroepkind VVE als één of meer van bovenstaande criteria van toepassing zijn.

Toeleiding

Het consultatiebureau en/of de GGD is verantwoordelijk voor het indiceren en verwijzen van doelgroepkinderen. In de gemeente Maasdriel is de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg verdeeld over:

0-4 jaar: onder verantwoordelijkheid van de STMR

4-19 jaar: onder verantwoordelijkheid van de GGD Gelderland-Zuid en het Gebiedsteam.

De toeleiding van doelgroepkinderen gebeurt via deze instanties. Bij elk contact met het kind wordt nagegaan of er sprake is van risico-indicatoren (op basis van de doelgroep definitie).

Ook signalen van ketenpartners met betrekking tot risico-indicatoren worden hierin meegenomen.

Wanneer sprake is van één van de risico-indicatoren wordt een toeleiding door de jeugdverpleegkundige aan de ouders/verzorgers van het kind gebracht met als doel:

- de ouder/verzorger te informeren en te motiveren om de peuter deel te laten nemen aan VVE;
- de ouder/verzorger te motiveren deel te nemen aan een informatiebijeenkomst;
- de ouder/verzorger te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind in de voorschoolse periode en informatie en tips te geven m.b.t. de spraak-taalontwikkeling van hun kind;
- toeleiding naar een andere voorziening zoals MKD, wanneer er sprake is van een lichamelijke of verstandelijke beperking.

Als pedagogisch medewerkers in de groepen een mogelijk doelgroepkind signaleren, worden extra observaties uitgevoerd. Doelgroepkinderen die als zodanig worden gesignaleerd, worden altijd doorgegeven aan de Jeugdgezondheidszorg.

De plaatsing van een doelgroepkind wordt door de Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar teruggekoppeld aan de GGD. Ook wanneer een doelgroep kind stopt met het volgen van VVE wordt dit door de aanbieder teruggekoppeld aan de Jeugdgezondheidszorg.

Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard

Jaarrekening 2019

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Jaarrekening	
Grondslagen	46
Balans per 31 december 2019	52
Staat van baten en lasten over 2019	53
Kasstroomoverzicht	54
Vaste Activa	55
Voorraden en vorderingen	56
Effecten en liquide middelen	57
Eigen vermogen	58
Voorzieningen en langlopende schulden	59
Kortlopende schulden	60
Verantwoording subsidies	61
Opgave overheidsbijdragen	62
Opgave andere baten	63
Opgave van de lasten	64
Financiële baten en lasten	67
Overzicht verbonden partijen	68
WNT-verantwoording 2019	69
Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	72
Bestemming van het resultaat	73
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	74
Overige gegevens	
Gebeurtenissen na balansdatum	75
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	76
Bijlagen	
Gegevens van de rechtspersoon	80

Grondslagen voor de jaarrekening

1 Algemeen

Activiteiten van het bevoegd gezag

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van de Stichting R.K. Onderwijs Bommelerwaard, statutair gevestigd te Ammerzoden, kantoorhoudende te 5321 JK Hedel, Koningskampen 11B, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel voor Midden-Nederland onder dossiernummer 11043988 en de onder deze rechtspersoon vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord.

Continuïteit

Het eigen vermogen van Stichting R.K. Onderwijs Bommelerwaard bedraagt per 31 december 2019 € 4.432.757 positief.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

Vergelijkende cijfers

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar.

Grondslagen m.b.t. schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van Bommelerwijs zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen m.b.t. verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van inzicht.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Eigendom

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de stichting en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen. Eventuele bruikleenscholen zijn eveneens niet verwerkt.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Algemene reserve publiek

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard.

Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves die worden gevormd voor specifieke doeleinden.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht.

Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn.

Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Voorzieningen ambtsjubileum

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.

De voorziening is opgenomen tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening spaarverlof - duurzame inzetbaarheid

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van spaarverlof en duurzame inzetbaarheid is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen. Betaalde bedragen inzake spaarverlof en duurzame inzetbaarheid worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening groot onderhoud

In 2015 is gestart met de vorming van een voorziening voor groot onderhoud. De voorziening is gebaseerd op 40-jarige onderhoudsplanningen voor de gebouwen, waarbij voor de brede scholen alleen het onderhoudsdeel voor het schooldeel is bepaald. De dotatie is gebaseerd op de gemiddelde jaarlijks te verwachten onderhoudskosten.

Bommelerwijs maakt gebruik van de tijdelijke regeling waarbij het voor de boekjaren 2018 en 2019 is toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand, gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat.

Voorziening loondoorbetaling bij ziekte

De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ziekte wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op de balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. De voorziening loondoorbetaling bij ziekte wordt opgenomen tegen de contante waarde van de loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar.

Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva.

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking heeft.

Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdragen.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen.

Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen en/of waarin de opbrengsten zijn gederfd en/of waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

De Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard (Bommelerwijs) heeft voor haar werknemers een toegezegd pensioen regeling. Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per december 2019 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van **97,8%** (vorig jaar: **97,0%**).

De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt afgeschreven op basis van de door het bestuur gemaakte keuzen.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen gelden.

4. Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten. De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

Balans per 31 december 2019

(na resultaatverwerking)

Activa	<u>31 december 2019</u>	<u>31 december 2018</u>
Vaste Activa		
Materiële vaste activa	<u>2.164.330</u>	<u>2.135.016</u>
<u>Totaal vaste activa</u>	<i>2.164.330</i>	<i>2.135.016</i>
Vlottende activa		
Vorderingen	797.842	752.987
Liquide middelen	<u>3.275.768</u>	<u>2.829.781</u>
<u>Totaal vlottende activa</u>	<i>4.073.610</i>	<i>3.582.768</i>
<u>Totaal activa</u>	<u>6.237.940</u>	<u>5.717.784</u>
Passiva	<u>31 december 2019</u>	<u>31 december 2018</u>
Eigen vermogen	4.432.757	4.020.573
Voorzieningen	820.593	790.236
Kortlopende schulden	<u>984.590</u>	<u>906.975</u>
<u>Totaal passiva</u>	<u>6.237.940</u>	<u>5.717.784</u>

-

-

Staat van baten en lasten over 2019

	<u>Realisatie 2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>Realisatie 2018</u>
Baten			
Rijksbijdrage OCW	9.566.402	8.795.315	8.679.646
Overige overheidsbijdragen	49.730	37.350	39.365
Overige baten	<u>265.099</u>	<u>246.604</u>	<u>334.969</u>
Totaal baten	<u>9.881.231</u>	<u>9.079.269</u>	<u>9.053.980</u>
Lasten			
Personeelslasten	7.732.471	7.540.905	7.367.482
Afschrijvingen	235.357	217.889	213.141
Huisvestingslasten	692.821	718.622	685.051
Overige lasten	<u>810.956</u>	<u>767.883</u>	<u>792.063</u>
Totaal lasten	<u>9.471.605</u>	<u>9.245.299</u>	<u>9.057.737</u>
Saldo baten en lasten	<u>409.626</u>	<u>-166.030</u>	<u>-3.757</u>
Financiële baten en lasten	2.558	400	2.187
<u>Resultaat</u>	<u>412.184</u>	<u>-165.630</u>	<u>-1.570</u>
<u>Resultaat na belastingen</u>	412.184	-165.630	-1.570
<u>Nettoresultaat</u>	<u>412.184</u>	<u>-165.630</u>	<u>-1.570</u>

Kasstroomoverzicht

	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	409.626	-3.757
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	235.357	213.141
Afschrijving desinvesteringen	3.712	-
Mutaties voorzieningen	30.357	154.336
<i>Veranderingen in vlottende activa:</i>		
Vorderingen	-44.855	-198.712
Schulden	77.615	40.776
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties:	711.812	205.784
Ontvangen interest	4.344	4.048
Betaalde interest	-1.786	-1.861
	2.558	2.187
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</u>	714.370	207.971
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in MVA	-268.383	-248.015
Desinvesteringen in MVA	-	-
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>	-268.383	-248.015
Mutatie liquide middelen	445.987	-40.044
Beginstand liquide middelen	2.829.781	2.869.825
Mutatie liquide middelen	445.987	-40.044
<u>Eindstand liquide middelen</u>	<u>3.275.768</u>	<u>2.829.781</u>

Vaste Activa

Materiële vaste activa

	cumulatieve aanschaf- waarde per 01-01-2019	cumulatieve afschr- ijvingen t/m 01-01-2019	boekwaarde per 01-01-2019	inves- teringen	(des)inves- teringen	mutaties 2019 afschr- ijvingen	(des)invest- cum afschr- ijvingen	cumulatieve aanschaf- waarde per 31-12-2019	cumulatieve afschr- ijvingen t/m 31-12-2019	boekwaarde per 31-12-2019
gebouwen en terreinen	1.172.974	240.989	931.985	4.162	-	30.221	-	1.177.136	271.210	905.926
inventaris en apparatuur	2.090.063	1.410.693	679.370	217.737	-490.505	132.848	-486.793	1.817.295	1.056.748	760.547
Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.255.542	731.881	523.661	46.484	-193.180	72.288	-193.180	1.108.846	610.989	497.857
Materiële vaste activa	4.518.579	2.383.563	2.135.016	268.383	-683.685	235.357	-679.973	4.103.277	1.938.947	2.164.330

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair, inventaris en ICT middelen.

Onder andere vaste bedrijfsmiddelen vallen overige vaste materiële activa (verbouwingen) en leermethoden.
Duurzame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven € 2.500.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

-Gebouwen nieuwbouw	40 jaar
-Meubilair	25 jaar
-Duurzame apparatuur	7 jaar
-ICT	5-10-20 jaar
-Leermethoden	10 jaar
-Overige vaste MVA (verbouwingen)	10-25 jaar

Vorraden en vorderingen

	31 december 2019	31 december 2018
Vorderingen		
Debiteuren	24.487	70.383
OCW	410.382	409.110
Overige vorderingen	260.620	198.921
Overlopende activa	102.353	74.573
<u>Vorderingen</u>	<u>797.842</u>	<u>752.987</u>

Uitsplitsing:

Overige vorderingen:

Rente bank	4.344	4.048
Borg/waarborgsommen	-	6.600
Eneco	2.721	15.175
Kanteel Kinderopvang	17.500	15.000
Compensatie transitievergoedingen	177.275	149.896
Nuffic-subsidie	-	2.083
Arrangementen zware ondersteuning SWV	1.750	4.200
Arrangementen lichte ondersteuning SWV	15.720	-
UWV	14.069	1.019
Gemeente Maasdriel	-	-
Gebruikers brede school Velddriel	15.136	-
SSPOH/vervangingspool	6.297	-
Stg. De Muggenheuvel	-	-
Stg Zaltbommelse Peuterspeelzalen	-	-
Stg. Peuterspeelzalen Maasdriel	-	-
Stg. Openbare bibliotheek Rivierenland	-	-
crediteringen leveranciers	5.172	-
Overigen	636	900

<u>Overige vorderingen</u>	<u>260.620</u>	<u>198.921</u>
-----------------------------------	-----------------------	-----------------------

Overlopende activa:

Vooruitbetaalde kosten	102.353	74.573
Verstreckte voorschotten	-	-

<u>Overlopende activa</u>	<u>102.353</u>	<u>74.573</u>
----------------------------------	-----------------------	----------------------

Toelichting:

De vordering "OCW" per 31-12-2019 betreft het verschil tussen de toegekende vergoeding Personele Lumpsum 2019-2020 en P&A Beleid 2019-2020 en de daarop in 2019 ontvangen voorschotten.

Dit verschil in betaalritme wordt van het ministerie ontvangen in de maanden t/m juli 2020.

De vordering inzake compensatie transitievergoedingen zal naar verwachting in 2020 afgehandeld worden

Effecten en Liquide middelen

	<u>31 december 2019</u>	<u>31 december 2018</u>
Liquide middelen		
Kasmiddelen	1.324	934
Tegoeden op bankrekeningen	<u>3.274.444</u>	<u>2.828.847</u>
Liquide middelen	<u>3.275.768</u>	<u>2.829.781</u>

Uitsplitsing:

Tegoeden op bankrekeningen:

<i>Betaalrekeningen</i>	238.316	27.837
<i>Schoolbankrekeningen</i>	79.094	48.024
<i>Spaarrekening RaboDoelReserveren</i>	955.503	955.366
<i>Spaarrekening RaboVermogenSparen</i>	<u>2.001.531</u>	<u>1.797.620</u>
<i>Tegoeden op bankrekeningen</i>	<u>3.274.444</u>	<u>2.828.847</u>

Toelichting:

Het tegoed op de Spaarrekening RaboDoelReserveren is vrij opneembaar.

Van het tegoed op de Spaarrekening RaboVermogensSparen is jaarlijks 25% van het hoogste tegoed vrij opneembaar. Hierboven dienen opnamekosten betaald te worden.

De tegoeden op de bankrekeningen zijn vrij opneembaar.

Eigen vermogen

	<u>Stand per 1-jan-19</u>	<u>Resultaat</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Stand per 31-dec-19</u>
<u>Eigen vermogen</u>	<u>4.020.573</u>	<u>412.184</u>	<u>-</u>	<u>4.432.757</u>
<i>Uitsplitsing:</i>				
<i>Algemene reserve</i>	<i>4.020.573</i>	<i>162.184</i>	<i>-</i>	<i>4.182.757</i>
<i>Bestemmingsreserve</i>	<i>-</i>	<i>250.000</i>	<i>-</i>	<i>250.000</i>
<u>Eigen vermogen</u>	<u>4.020.573</u>	<u>412.184</u>	<u>-</u>	<u>4.432.757</u>

In 2019 wordt een bestemmingsreserve gevormd voor de toekomstige verplichting (2020) voortvloeiend uit de begin 2020 gemaakte CAO-afspraken inzake de CAO PO 2019-2020.
 De financiering van deze afspraken is reeds voor een deel ontvangen, en in het resultaat verwerkt, in 2019.
 De omvang van de te vormen bestemmingsreserve is gebaseerd op de eind 2019 ontvangen eenmalige en bijzondere bekostiging 2019 alsmede de indexering van de personele bekostiging 2018-2019.
 Deze zijn in 2020 als eenmalige uitkering aan het personeel uitgekeerd.

Voorzieningen en langlopende schulden

Voorzieningen

	Stand per 1-jan-19	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (cont. waarde)	Stand per 31-dec-19	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
personeelsvoorzieningen	281.592	73.930	148.913	-	-	206.609	81.320	125.289
Groot Onderhoud	508.644	168.310	62.970	-	-	613.984	169.320	444.664
Voorzieningen	790.236	242.240	211.883	-	-	820.593	250.640	569.953
<i>Uitsplitsing:</i>								
Ambtsjubilea	107.979	10.084	15.511	-	-	102.552	6.430	96.122
Duurzame inzetbaarheid	15.835	713	-	-	-	16.548	-	16.548
Loondoorbetaling bij ziekte	157.778	63.133	133.402	-	-	87.509	74.890	12.619
personeelsvoorzieningen	281.592	73.930	148.913	-	-	206.609	81.320	125.289

Kortlopende schulden

	31 december 2019	31 december 2018
Kortlopende schulden		
Crediteuren	170.786	71.477
Belastingen en premies sociale verzekeringen	312.093	308.034
Schulden terzake van pensioenen	107.298	86.416
Overige kortlopende schulden	106.433	142.209
Overlopende passiva	287.980	298.839
<u>Kortlopende schulden</u>	<u>984.590</u>	<u>906.975</u>
<i>Uitsplitsing:</i>		
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen:</i>		
<i>Loonheffing</i>	292.692	283.675
<i>Premies sociale verzekeringen</i>	19.401	24.359
<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>	<u>312.093</u>	<u>308.034</u>
<i>Overige kortlopende schulden:</i>		
<i>Accountant</i>	10.000	10.000
<i>Gemeente Maasdriel/OZB</i>	-	1.906
<i>Salarissen periode 13</i>	4.151	9.027
<i>Bestuurskosten</i>	6.215	5.545
<i>Energie</i>	13.189	7.722
<i>Advieskosten</i>	24.250	-
<i>Projectkosten muziek</i>	-	7.157
<i>Transitievergoedingen</i>	27.379	81.000
<i>Acties scholen</i>	8.203	-
<i>Overigen</i>	13.046	19.852
<u>Overige kortlopende schulden</u>	<u>106.433</u>	<u>142.209</u>
<i>Overlopende passiva:</i>		
<i>Vakantiegeld</i>	260.128	238.066
<i>Subsidie muziekonderwijs</i>	10.694	32.722
<i>Gemeente Zaltbommel/Subsidies</i>	-	6.015
<i>Vooruitontvangen arrangementen SWV</i>	13.008	22.036
<i>Vooruitontvangen investeringssubsidie</i>	4.150	-
<i>Overigen vooruitontvangen</i>	-	-
<u>Overlopende passiva</u>	<u>287.980</u>	<u>298.839</u>

De vooruitontvangen investeringssubsidie betreft een bedrag van € 22.250 aan ontvangen investerings-subsidies minus de reeds gedane investeringen van € 18.100 in 2019 inzake de renovatie en herinrichting van het buitenterrein/speelplaats in Alem. De resterende investeringen zullen fasegewijs uitgevoerd in 2020.

Verantwoording subsidies

31. VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES ZONDER VERREKENINGSCLAUSULE (Regeling ROS art. 13, lid 2 suba en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	bedrag toewijzing	ontvangen t/m verslagjaar	prestatie afgerond
Subsidie voor studieverlof 2019	06-05-2009/DL/B/110284	13-08-2019	24.185,60	24.185,60	nee
Subsidie voor studieverlof 2018	06-05-2009/DL/B/110284	20-09-2018	12.092,00	12.092,00	ja

Opgave overheidsbijdragen

Rijksbijdragen	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Rijksbijdrage OCW	8.577.573	8.111.671	7.995.287
Overige subsidies OCW	512.217	309.913	297.909
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	476.612	373.731	386.450
Rijksbijdragen	9.566.402	8.795.315	8.679.646

Uitsplitsing:

Rijksbijdrage OCW:

Lumpsum personeel en groei	6.090.909	5.713.545	5.787.950
Lumpsum materieel en groei	1.212.080	1.197.686	1.162.527
Personeel en Arbeidsmarktbeleid	1.274.584	1.200.440	1.044.810

Rijksbijdrage OCW	8.577.573	8.111.671	7.995.287
--------------------------	------------------	------------------	------------------

Overige subsidies OCW:

Prestatiebox	301.882	295.302	281.161
Eerste opvang vreemdelingen	14.448	2.531	4.655
Lerarenbeurs/studieverlof	39.866	12.080	12.093
Bijzondere en aanvullende bekostiging	156.021	-	-

Overige subsidies OCW	512.217	309.913	297.909
------------------------------	----------------	----------------	----------------

Overige overheidsbijdragen en -subsidies	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	49.730	37.350	39.365
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	49.730	37.350	39.365

Uitsplitsing:

Overige overheidsbijdragen en -subsidies:

Gem. Maasdriel klokuurvergoeding	21.101	21.000	20.789
Gem. Maasdriel muzieksubsidie	3.871	-	4.750
Gem. Zaltbommel NT2	3.000	-	3.000
Gem. Maasdriel NME	5.743	6.950	6.529
Gem. Maasdriel educatieve agenda	16.015	9.400	4.297
Overigen	-	-	-

Overige overheidsbijdragen en -subsidies	49.730	37.350	39.365
---	---------------	---------------	---------------

Opgave andere baten

Overige baten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Verhuur	33.200	36.000	34.919
Ouderbijdragen	25.516	20.500	22.001
Overig	206.383	190.104	278.049
<u>Overige baten</u>	<u>265.099</u>	<u>246.604</u>	<u>334.969</u>
<i>Uitsplitsing:</i>			
<i>Overig:</i>			
<i>Parochie</i>	-	-	13.714
<i>Lispeltuut</i>	12.000	12.000	12.000
<i>Detacheringen</i>	-	-	64.460
<i>Brede school Zaltbommel gebruikers</i>	31.616	26.000	28.878
<i>Brede school Ammerzoden gebruikers</i>	70.503	72.000	71.176
<i>Brede school Velddriel gebruikers</i>	37.262	36.000	25.417
<i>Pollenhof gebruikers</i>	8.435	5.260	
<i>Reizen en excursies</i>	5.026	5.000	12.925
<i>Muzieksubsidies</i>	22.195	20.277	21.667
<i>Nuffic tweetalig onderwijs</i>	2.917	2.917	5.000
<i>Overigen</i>	16.429	10.650	22.812
<u>Overig</u>	<u>206.383</u>	<u>190.104</u>	<u>278.049</u>

Opgave van de lasten

Lasten

Personele lasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Lonen en salarissen	7.486.121	7.264.605	7.060.662
Overige personele lasten af: uitkeringen	339.825 93.475	276.300 -	373.813 66.993
<u>Personele lasten</u>	<u>7.732.471</u>	<u>7.540.905</u>	<u>7.367.482</u>

Uitsplitsing:

Lonen en salarissen:

Brutolonen en salarissen	5.557.706	5.393.019	5.296.299
Loonheffing en sociale lasten	780.995	757.853	749.783
Premie Participatiefonds	213.642	207.311	259.833
Premie Vervangingsfonds	11.751	11.403	10.987
Pensioenpremies	922.027	895.019	743.760
<u>Lonen en salarissen</u>	<u>7.486.121</u>	<u>7.264.605</u>	<u>7.060.662</u>

Overige personele lasten:

Vrijval/dotatie personele voorzieningen	-61.013	-	95.688
Extern personeel	12.399	14.000	9.124
Schoolbegeleidingsdienst / ambulante begeleiding	63.150	44.000	36.734
Personeelskantine	12.539	14.000	13.971
Cursussen / studiedagen en conferenties	127.035	94.000	73.862
Reis- en verblijfkosten	106.523	62.850	76.669
Bedrijfsgezondheidsdienst	19.485	11.250	21.947
Afscheid/jubilea	19.462	15.500	7.684
Onkostenvergoedingen	2.700	2.700	2.700
Werving personeel	4.013	-	-
Vrijwilligersvergoedingen	4.500	5.100	4.500
<u>Overigen</u>	<u>29.032</u>	<u>12.900</u>	<u>30.934</u>
<u>Overige personele lasten</u>	<u>339.825</u>	<u>276.300</u>	<u>373.813</u>

Toelichting:

Per 31 december 2019 waren er 119,67 werkzame fte's in dienst ten opzichte van 112,47 werkzame fte's per 31 december 2018. Hierin zijn korttijdelijke vervangers niet inbegrepen.

Uitsplitsing FTE's personeel:

	2019	2018
-directie	6,40	6,30
-onderwijzend personeel	96,81	90,38
-onderwijs ondersteunend personeel	16,46	15,79
	<u>119,67</u>	<u>112,47</u>

Afschrijvingslasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Materiële vaste activa	235.357	217.889	213.141
<u>Afschrijvingslasten</u>	<u>235.357</u>	<u>217.889</u>	<u>213.141</u>
<i>Uitsplitsing:</i>			
<i>Materiële vaste activa:</i>			
<i>Afschrijvingslasten gebouwen</i>	30.221	30.192	30.192
<i>Afschrijvingslasten inventaris en apparatuur</i>	4.309	4.410	11.121
<i>Afschrijvingslasten meubilair</i>	34.077	33.853	33.489
<i>Afschrijvingslasten ICT</i>	94.462	79.055	65.463
<i>Afschrijvingslasten leermethodes</i>	31.049	29.343	33.255
<i>Afschrijvingslasten overige MVA</i>	41.239	41.036	39.621
<u>Materiële vaste lasten</u>	<u>235.357</u>	<u>217.889</u>	<u>213.141</u>
Huisvestingslasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Huur	14.284	15.700	16.094
Onderhoud	193.036	186.370	184.234
Energie en water	163.238	190.700	168.529
Schoonmaakkosten	118.873	117.750	112.385
Heffingen	28.621	28.550	26.527
Overige huisvestingslasten	6.459	11.250	8.972
Dotatie voorziening groot onderhoud	168.310	168.302	168.310
<u>Huisvestingslasten</u>	<u>692.821</u>	<u>718.622</u>	<u>685.051</u>
Overige lasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Administratie- en beheerslasten	336.553	316.550	314.546
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	343.717	310.883	325.745
Overig	130.686	140.450	151.772
<u>Overige lasten</u>	<u>810.956</u>	<u>767.883</u>	<u>792.063</u>

Uitsplitsing:

Administratie- en beheerslasten:

<i>Accountantskosten</i>	16.046	16.000	18.460
<i>Fiscaal advies</i>	2.036	3.000	3.603
<i>Administratiekantoor</i>	80.766	78.000	76.885
<i>Deskundigheidsadvies</i>	34.217	11.700	10.314
<i>Telefoon/internet</i>	12.441	15.500	13.791
<i>Beheer en bestuur</i>	152.680	152.500	154.398
<i>Juridische kosten</i>	3.403	7.500	4.001
<i>PR en marketing</i>	1.919	3.950	1.774
<i>Verzekeringen</i>	8.512	7.500	7.129
<i>Overige administratielasten</i>	24.533	20.900	24.191
<u><i>Administratie- en beheerslasten</i></u>	<u>336.553</u>	<u>316.550</u>	<u>314.546</u>

Specificatie honorarium accountant:

<i>Onderzoek jaarrekening</i>	16.046	16.000	18.460
<i>Overig advies</i>	-	-	-
	<u>16.046</u>	<u>16.000</u>	<u>18.460</u>

Inventaris, apparatuur en leermiddelen:

<i>Leermiddelen</i>	149.501	120.500	119.820
<i>Leermiddelen LGF</i>	2.754	5.000	3.744
<i>Overige ICT lasten</i>	119.397	122.200	126.944
<i>Reproductie</i>	52.716	48.083	44.763
<i>Aanschaf kleine inventaris</i>	14.679	7.750	20.092
<i>Overigen</i>	4.670	7.350	10.382
<u><i>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</i></u>	<u>343.717</u>	<u>310.883</u>	<u>325.745</u>

Overig:

<i>Contributies</i>	19.116	20.700	20.594
<i>Abonnementen</i>	8.187	8.100	5.730
<i>Culturele vorming</i>	14.404	15.500	14.408
<i>Reizen en excursies</i>	24.959	21.500	29.348
<i>Testen en toetsen</i>	4.859	7.250	4.594
<i>Levensbeschouwing</i>	6.379	15.000	15.461
<i>Projecten</i>	33.439	27.500	40.213
<i>Representatie</i>	1.277	3.750	2.011
<i>Sportdag en vieringen</i>	4.865	6.000	3.650
<i>Overige onderwijslasten</i>	3.150	7.000	7.065
<i>Overigen</i>	10.051	8.150	8.698
<u><i>Overig</i></u>	<u>130.686</u>	<u>140.450</u>	<u>151.772</u>

Financiële baten en lasten

Financiële baten en lasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Rentebaten	4.344	2.500	4.048
Rentelasten en bankkosten (-/-)	-1.786	-2.100	-1.861
Financiële baten en lasten	2.558	400	2.187

Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm 2019	Statutaire zetel	Code activiteiten
SWV PO de Meierij	stichting	s-Hertogenbosch	4 (Overige)

WNT-verantwoording 2019 Stichting R.K. Onderwijs Bommelerwaard

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting R.K. Onderwijs Bommelerwaard van toepassing zijnde regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor Stichting R.K. Onderwijs Bommelerwaard is € 138.000
Dit bedrag behoort tot de bezoldigingsklasse C en is opgebouwd door middel van 7 complexiteitspunten.

-gemiddelde totale baten	4
-gemiddeld aantal leerlingen	2
-gewogen aantal onderwijssoorten	<u>1</u>
	<u><u>7</u></u>

Het bezoldigingsmaximum geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

bedragen X € 1	Blatter, R.	Ariaans, P.
Functiegegevens	Uitvoerend Bestuurder	Uitvoerend Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,50	0,45
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee
Individueel WNT-maximum	69.000	62.100
Bezoldiging	65.062	59.341
Belastbare onkostenvergoedingen		
Beloningen betaalbaar op termijn		
<i>Subtotaal</i>	65.062	59.341
<i>-/- Onverschuldigd betaald bedrag</i>		
Totaal bezoldiging	65.062	59.341
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2018		
Functiegegevens	Uitvoerend Bestuurder	Uitvoerend Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband 2018 (in fte)	0,50	0,50
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee
Individueel WNT-maximum	66.500	66.500
Bezoldiging	62.712	63.129
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totaal bezoldiging 2018	62.712	63.129

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam topfunctionaris	Functie
W.J.A.M. Klavers	Voorzitter
A.M. v.d. Berg-Mans	Vice-voorzitter
C.J.A. van Velthoven	Lid
L.H.J. Verlouw	Lid
E.H. Schouten	Lid

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Huurovereenkomst

Op 1 april 2011 heeft Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard een huurovereenkomst afgesloten met Kanteel kinderopvang. Kanteel huurt in totaal 220,9 m2 tegen een huurprijs van € 125,76 per m2 per jaar (prijspeil 2011) van de stichting ten behoeve van de kinderopvang. De looptijd van deze overeenkomst bedraagt tien jaar, waarna deze telkens voor een periode van vijf jaar stilzwijgend wordt verlengd. De huurovereenkomst kan worden beëindigd met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste een jaar.

Contracten

- Eind 2014 heeft Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard met Eneco Zakelijk B.V. een langjarige overeenkomst afgesloten inzake de levering van aardgas. De looptijd van deze overeenkomst bedraagt 6 jaar, waarna deze overeenkomst van rechtswege eindigt op 1 januari 2021.
- Eind 2014 heeft Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard met De Vrije Energie Producent B.V. een langjarige overeenkomst afgesloten inzake de levering van elektriciteit. De looptijd van deze overeenkomst bedraagt 6 jaar, waarna deze overeenkomst van rechtswege eindigt op 31 december 2020.
- Met Ijk HRM B.V. is een overeenkomst betreffende outsourcing personeels- en salaris-administratie en implementatie eHRM systeem afgesloten. De overeenkomst is ingegaan op 1 januari 2016 voor de duur van één jaar. De overeenkomst wordt steeds verlengd voor de duur van één jaar, tenzij gebruik gemaakt wordt van de opzegtermijn van 3 maanden. De jaarkosten bedragen voorcalculatorisch € 78.000. Jaarlijks vindt een afrekening plaats op basis van het werkelijk aantal loonverwerkingen.
- Begin 2016 zijn nieuwe overeenkomsten gesloten inzake huur en gebruik van kopieermachines. De machines worden vanaf 1 oktober 2016 voor een periode van 7 jaar gehuurd via De Lage Landen Vendorlease B.V. Voor het gebruik van de machines is over dezelfde periode een overeenkomst gesloten met Riso Benelux. De jaarlijkse leasekosten bedragen € 24.103. De jaarlijkse voorcalculatorische gebruikskosten bedragen € 10.000
- In april 2018 is het bestuurskantoor verhuisd van de Wilhelminastraat naar de Koningskampen in Hedel. Er is een huurovereenkomst gesloten met Schaecken en van Mil, waarbij de jaarlijkse huurprijs € 10.800 bedraagt. De looptijd van de overeenkomst bedraagt 5 jaar.
- Met de gebruikers van de brede scholen te Kerkdriel, Ammerzoden en Zaltbommel zijn zg. gebruikersovereenkomsten gesloten. De gebruikersvergoeding voorziet in een vergoeding voor energiegebruik en overige gebruikerslasten en verschillen per gebruiker. Jaarlijks vindt indexatie plaats op basis van de prijsindex huisvesting, water en energie.

Overig

Bij de realisatie van de bouw van de brede scholen in Ammerzoden en Velddriel is met de gemeente Maasdriel in 2012 overeengekomen dat gedurende 7 jaar, te beginnen in 2012, een bijdrage van jaarlijks € 88.283 aan de gemeente ter beschikking gesteld zal worden

Eind 2017 is een overeenkomst gesloten met De Vrije Energie Producent B.V. voor het leveren en plaatsen van 256 zonnepanelen op de brede school te Velddriel. De werkzaamheden zijn uitgevoerd in april 2018. Het totale investeringsbedrag bedraagt € 100.000. De gemeente Maasdriel draagt voor 38% (naar rato van het niet-schoolse gedeelte) bij in de investeringskosten. Hiertegenover staat dat de gemeente Maasdriel jaarlijks voor een zelfde aandeel in de opbrengsten zal delen.

Bestemming van het resultaat

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

Resultaat 2019

€ 162.184 wordt toegevoegd aan de algemene reserve
€ 250.000 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve

€ 412.184 totaal resultaatbestemming

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

- *Juridische procedure rondom eigendomsdiscussie*

Ten aanzien van de eigendomsrechten op de gronden onder en bij de scholen in de gemeente Maasdriel is in 2012 middels vaststellingsovereenkomsten overeengekomen dat de gemeente Maasdriel het initiatief zal nemen tot het opstarten van een juridische procedure, waarin de rechter zal bepalen hoe het economisch claimrecht geïnterpreteerd moet worden. Deze procedure is in 2018 afgerond met een uitspraak van de rechter die deels in het voordeel van Bommelerwijs is uitgevallen. De gemeente Maasdriel is in hoger beroep gegaan en op 12 mei 2020 heeft het Hof bepaald dat het economische claimrecht op de grond in Ammerzoden bij de gemeente Maasdriel berust en dat het economische claimrecht op de grond in Velddriel bij Bommelerwijs ligt.

De kans op optreden van een financieel risico is door deze uitspraak nagenoeg komen te vervallen.

Over de waardering van het claimrecht in Velddriel valt op dit moment geen inschatting te maken.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van
Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard
Koningskampen 11 B
5321 JK HEDEL

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard te HEDEL gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2019;
- (2) de staat van baten en lasten over 2019; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting RK Onderwijs Bommelerwaard zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsssen
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsssen

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de intern toezichthouder voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De intern toezichthouder is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

Wij communiceren met de intern toezichthouder onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 23 juni 2020
Wijs Accountants

Was getekend: M.A.M. Heijligers AA

Kenmerk: 2020.0208.conv

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer 41090

Naam instelling St. R.K. Onderwijs Bommelerwaard/Bommelerwijs

Adres Koningskampen 11B
 Postcode 5321 JK
 Plaats Hedel
 Telefoon 073 - 59 97 171
 E-mailadres info@bommelerwijs.nl
 Website www.bommelerwijs.nl

Contactpersoon Dhr. P.A.M. Ariaans
 Telefoon 073 - 59 97 171
 E-mailadres info@bommelerwijs.nl

Brin-nummers			sector	Aantal leerlingen	
				2019	2018
	03PX	De Pollenhof	PO	189	189
	03RT	Deken Wehmeijerschool	PO	86	80
	03VR	St. Franciscusschool	PO	387	388
	04XC	de Schakel	PO	263	252
	06KV	Mgr. Zwijsenschool	PO	604	616
	08MR	St. Odrada	PO	42	47
			Totaal	1.571	1.572